

Αποτίμηση και Προκλήσεις του Κλάδου της Κινητής Τηλεφωνίας στην Ελλάδα

ΕΝΩΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΙΝΗΤΗΣ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Management
Consultants

8 Ιουλίου 2010

Περιεχόμενα

- Εισαγωγή για τη μελέτη
- Διείσδυση κινητής τηλεφωνίας
- Αποτελέσματα κλάδου
- Οικονομική κρίση και κινητή τηλεφωνία
- Mobile broadband
- Προκλήσεις κλάδου: Διαδικασία αδειοδότησης σταθμών βάσης
- Προκλήσεις κλάδου: Κόστος υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας
- Προβλέψεις για τον κλάδο
- Συνεισφορά του κλάδου στην εθνική οικονομία σήμερα
- Σενάρια για τη συνεισφορά του κλάδου στο μέλλον
- Προτάσεις πολιτικής

Εισαγωγή για τη μελέτη

Η μελέτη με αντικείμενο την «Κοινωνικο-οικονομική Αποτίμηση του κλάδου της Κινητής Τηλεφωνίας στην Ελλάδα» εκπονήθηκε από την ICAP GROUP και το ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Σκοπός της μελέτης : Η αποτίμηση της συνεισφοράς του κλάδου της κινητής τηλεφωνίας στην οικονομία, την επιχειρηματική κοινότητα και την κοινωνία της χώρας, η ανάλυση των βασικών προκλήσεων του κλάδου και ο εντοπισμός των απαιτούμενων θεσμικών παρεμβάσεων.

Χρόνος εκπόνησης : Η αρχική μελέτη ολοκληρώθηκε το Νοέμβριο του 2008 και επικαιροποιήθηκε το 2009 και το 2010.

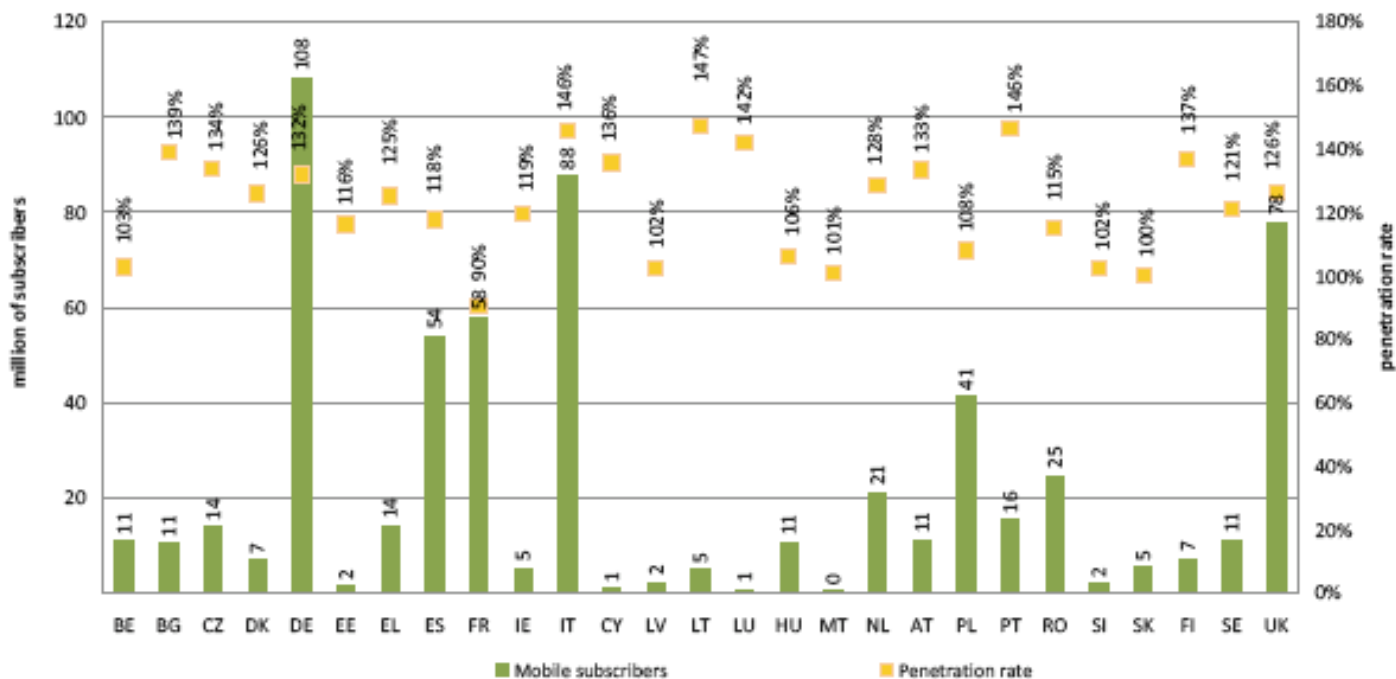
Μεθοδολογία : Για την επικαιροποίηση της μελέτης αντλήθηκαν δημοσιευμένα στοιχεία από τις τρεις επιχειρήσεις του κλάδου και χρησιμοποιήθηκαν τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία από δευτερογενείς πηγές (ICAP DataBank, ΕΣΥΕ και διεθνείς κλαδικές μελέτες).

Στην αρχική μελέτη είχαν χρησιμοποιηθεί μη δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία από τις εταιρείες του κλάδου και είχαν γίνει επιπρόσθετα πρωτογενείς έρευνες στο γενικό κοινό και στην επιχειρηματική κοινότητα καθώς και συνεντεύξεις με δημόσιους φορείς, μη κυβερνητικές οργανώσεις και ΜΜΕ.

Διείσδυση της Κινητής Τηλεφωνίας

Υπηρεσίες για όλους – η Ελλάδα σε υψηλή θέση διείσδυσης της Κινητής Τηλεφωνίας στην Ευρώπη

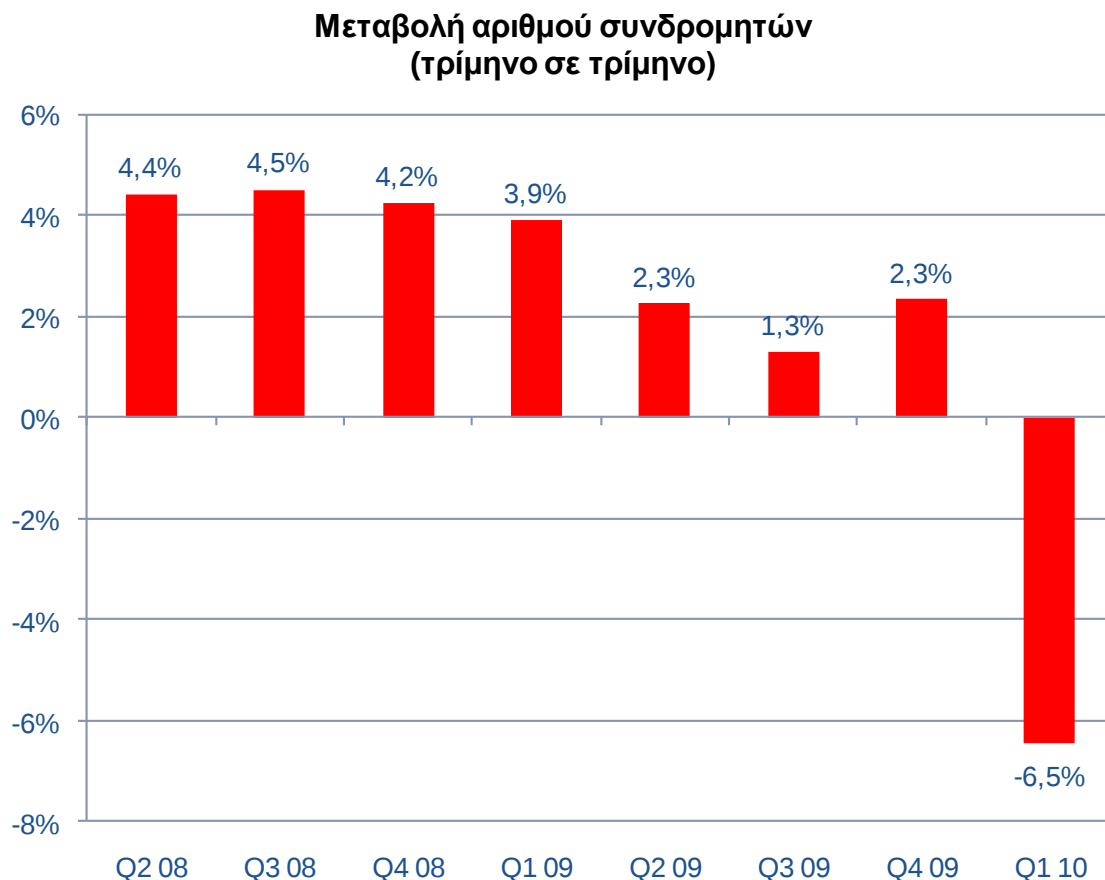
Mobile subscribers and penetration rate, October 2009

- Ποσοστό πληθυσμιακής κάλυψης δικτύου σχεδόν 100% της χώρας
- Ποσοστό πληθυσμού που κάνει χρήση κινητού 82%.
- Ενεργές συνδέσεις στο 125% του πληθυσμού έναντι 122% στην Ε.Ε.
- 50% των εξερχόμενων λεπτών ομιλίας γίνονται από κινητά
- Το κινητό τηλέφωνο είναι προσβάσιμο σε κοινωνικές ομάδες χωρίς δυνατότητα αγοράς υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας.

Διείσδυση της Κινητής Τηλεφωνίας

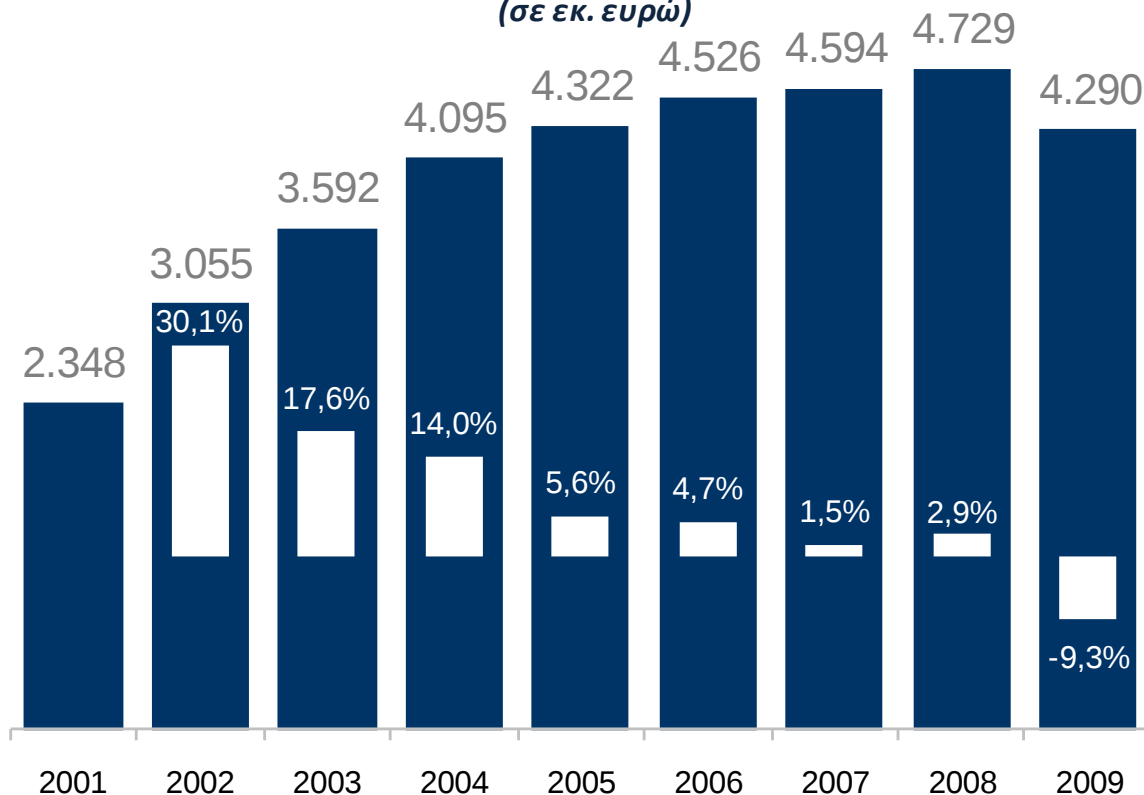
Ο συνολικός αριθμός των συνδρομητών ξεπερνάει τα 20 εκ. αλλά εκτιμάται ότι θα μειωθεί λόγω της υποχρεωτικής ταυτοποίησης των κατόχων

Αποτελέσματα κλάδου: Κύκλος εργασιών

Ο κλάδος γνωρίζει μείωση των εσόδων του το 2009 για πρώτη φορά στην ιστορία του.

Έσοδα εταιρειών κινητής τηλεφωνίας
(σε εκ. ευρώ)

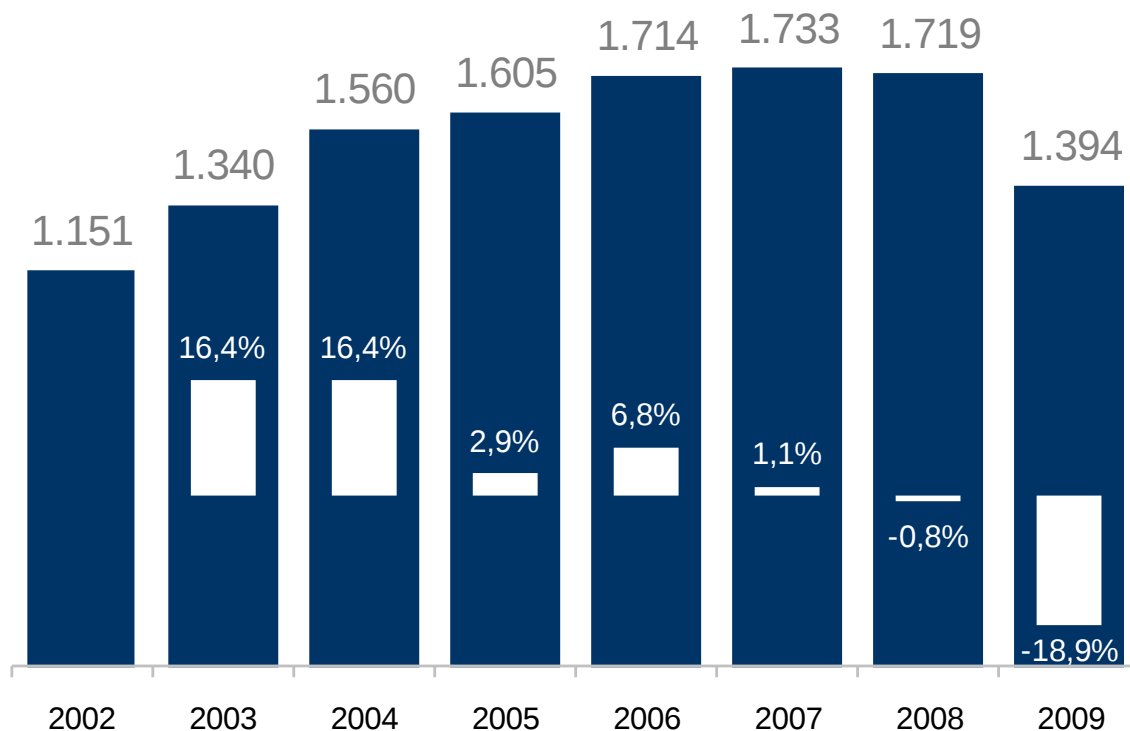

- Τα έσοδα από υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας μειώθηκαν με ακόμη ταχύτερο ρυθμό (κατά **-11,4%**) το 2009 έναντι του 2008.
- Το **πρώτο τρίμηνο του 2010**, η μείωση έναντι του ίδιου τριμήνου το προηγούμενο έτος συνεχίζεται και φτάνει το **-15,8%**.

Αποτελέσματα κλάδου: EBITDA

Τα Κέρδη προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων (EBITDA) μειώνονται ακόμη ταχύτερα από τις πωλήσεις.

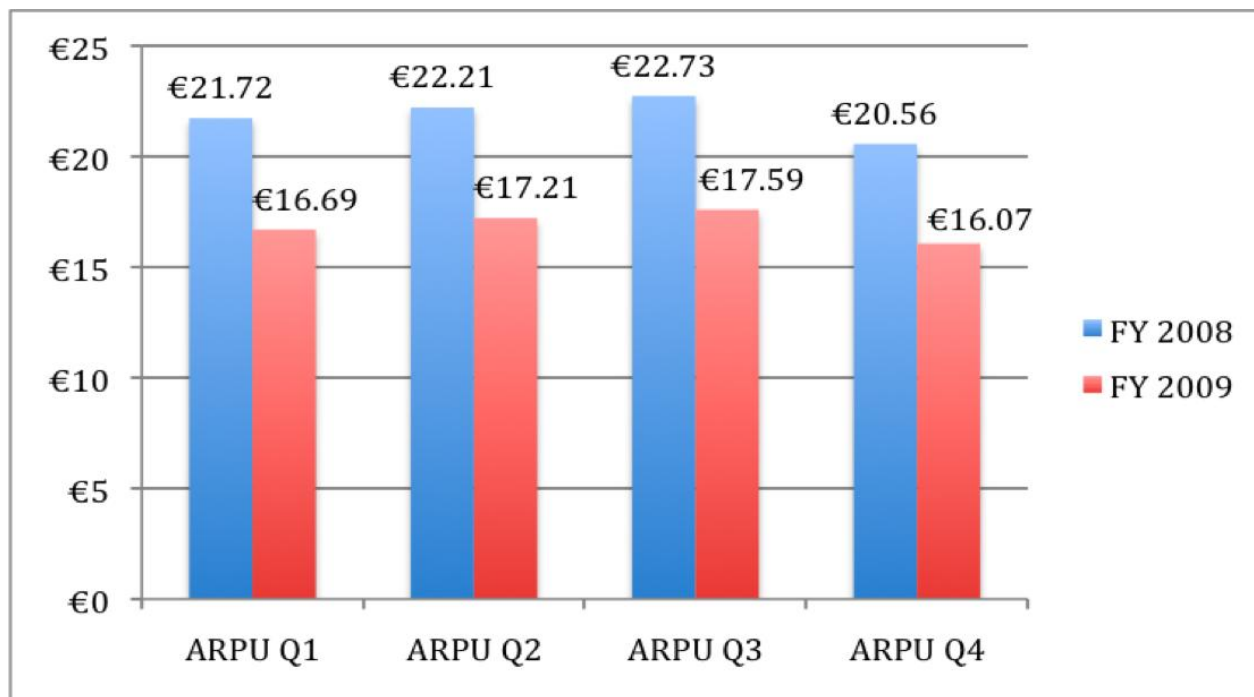
EBITDA εταιρειών κινητής τηλεφωνίας
(σε εκ. ευρώ)

- Το πρώτο τρίμηνο του 2010, η μείωση έναντι του ίδιου τριμήνου το προηγούμενο έτος συνεχίζεται και φτάνει το **-15,8%**.

Αποτελέσματα κλάδου: Μέσα έσοδα ανά συνδρομητή (ARPU)

Τα μέσα έσοδα ανά συνδρομητή (ARPU) εμφανίζουν πτωτική τάση κατά 22.6% το 2009

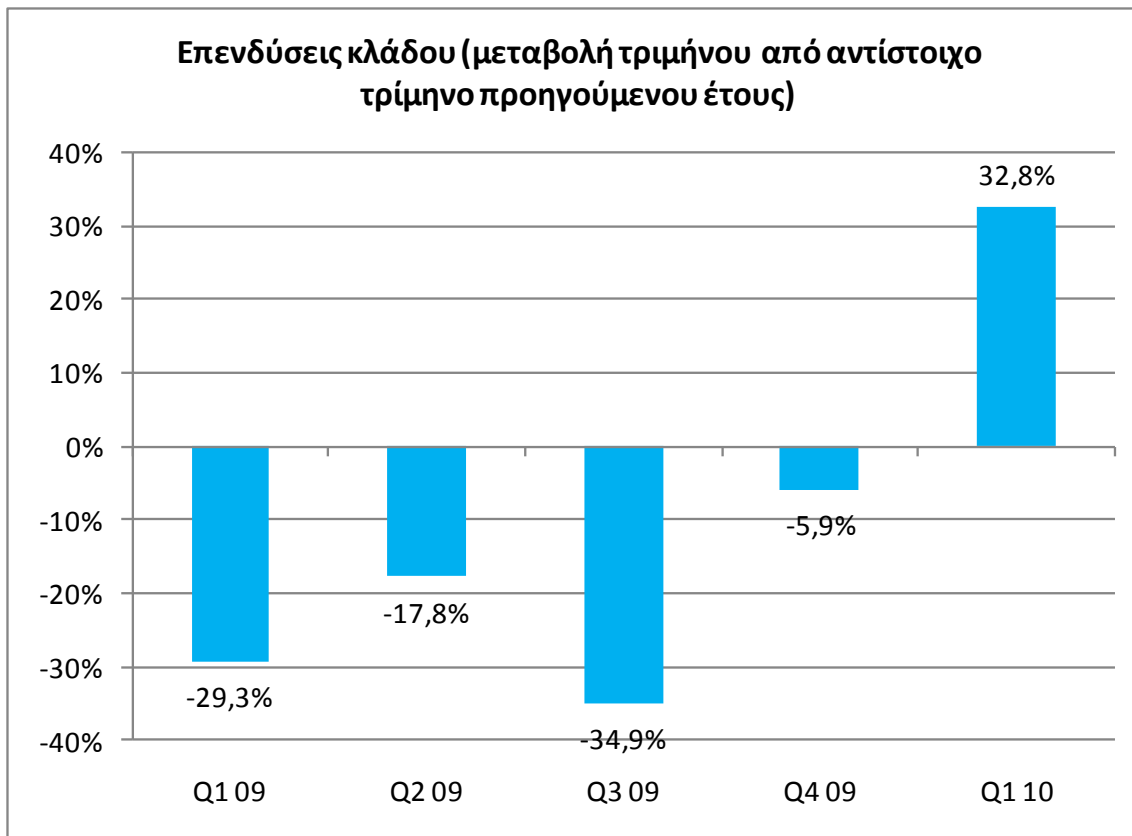

- Το πρώτο τρίμηνο του 2010 εμφανίζεται περαιτέρω μείωση στο ARPU (-15,4% έναντι του ίδιου τριμήνου το 2009).

Πηγή: Δημοσιευμένα στοιχεία των εταιρειών

Αποτελέσματα κλάδου: Επενδύσεις

Οι επενδύσεις του κλάδου μειώθηκαν κατά 21,5% το 2009 έναντι του 2008 και ανήλθαν σε €399 εκ.

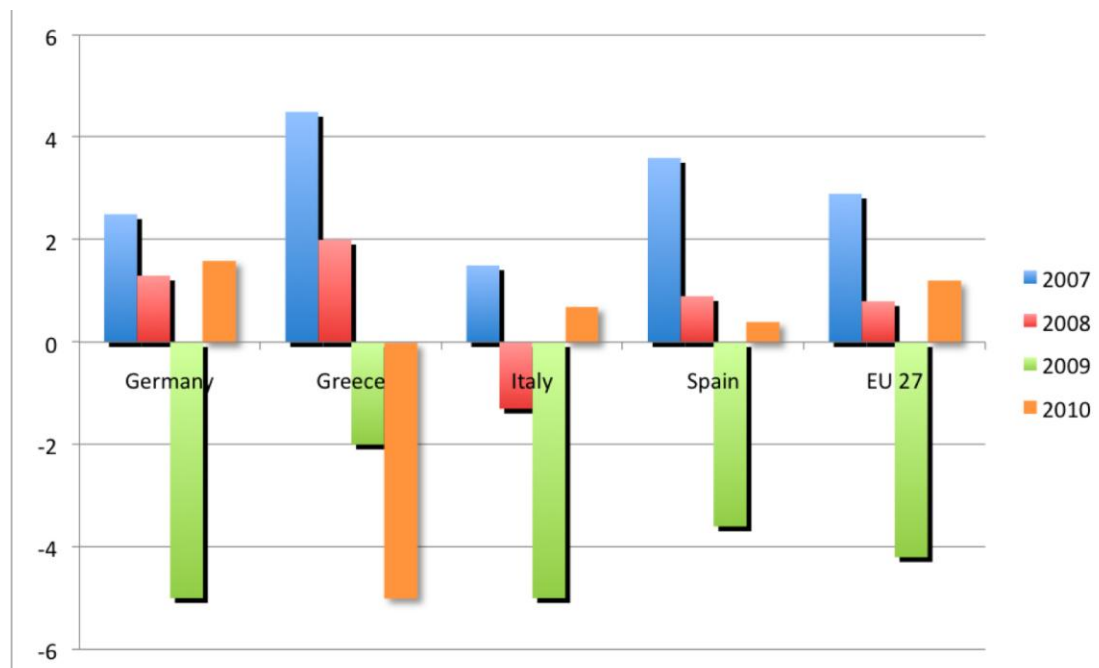

- Ο κλάδος έχει επενδύσει μέχρι σήμερα €6 δισ.
- Το 2009 οι επενδύσεις μειώθηκαν αλλά το τελευταίο τρίμηνο του 2009 και το πρώτο του 2010 φαίνεται αντιστροφή της τάσης
- Απαιτούνται επιπλέον επενδύσεις ύψους €500 εκατομμυρίων ανά έτος για τα επόμενα 3 έτη

Πηγή: Στοιχεία των εταιρειών

Οικονομική κρίση και κινητή τηλεφωνία: Ύφεση στην ευρωζώνη 2007-2010

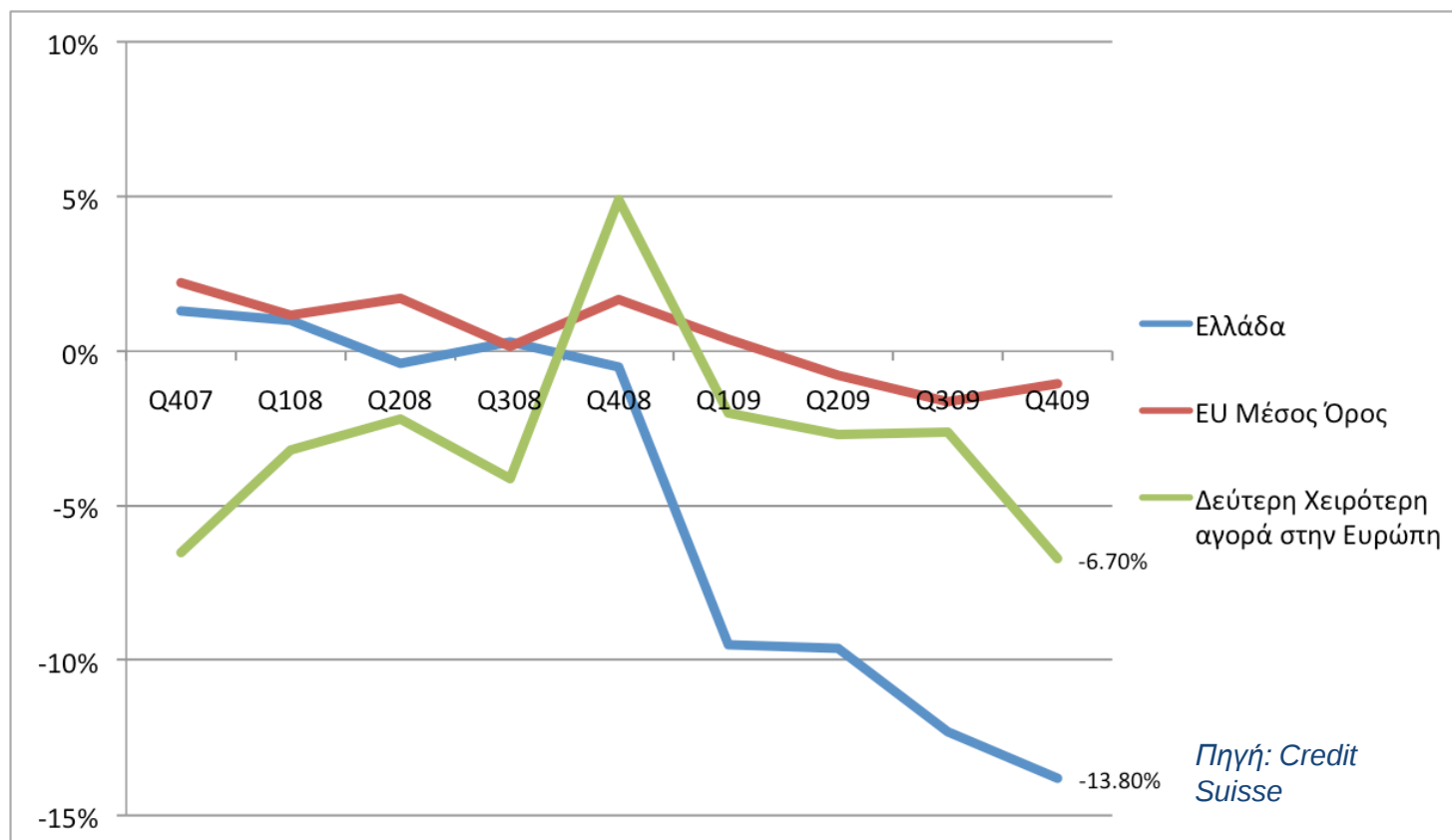
Οι χώρες της ευρωζώνης αντιμετώπισαν βαθειά ύφεση το 2009 αλλά ανακάμπτουν το 2010 με εξαίρεση την Ελλάδα η οποία ακολουθεί τις τάσεις με καθυστέρηση

Οικονομική κρίση και κινητή τηλεφωνία: Πορεία κλάδου κινητής τηλεφωνίας κατά την ύφεση

Ο τζίρος για υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας στην Ελλάδα συρρικνώνεται με ρυθμό που είναι διπλάσιος από τον δεύτερο χειρότερο ρυθμό στην Ευρώπη και με απόσταση πάνω από 10% από το μέσο όρο της Ευρώπης.

Τζίρος από υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας στην Ελλάδα σε σύγκριση με την Ευρώπη και τη δεύτερη χειρότερη ευρωπαϊκή αγορά (Αυστρία)

Οικονομική κρίση και κινητή τηλεφωνία: Πορεία κλάδου κινητής τηλεφωνίας κατά την ύφεση

Τα Κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων του κλάδου στην Ελλάδα μειώνονται με το ταχύτερο ρυθμό στην Ευρώπη

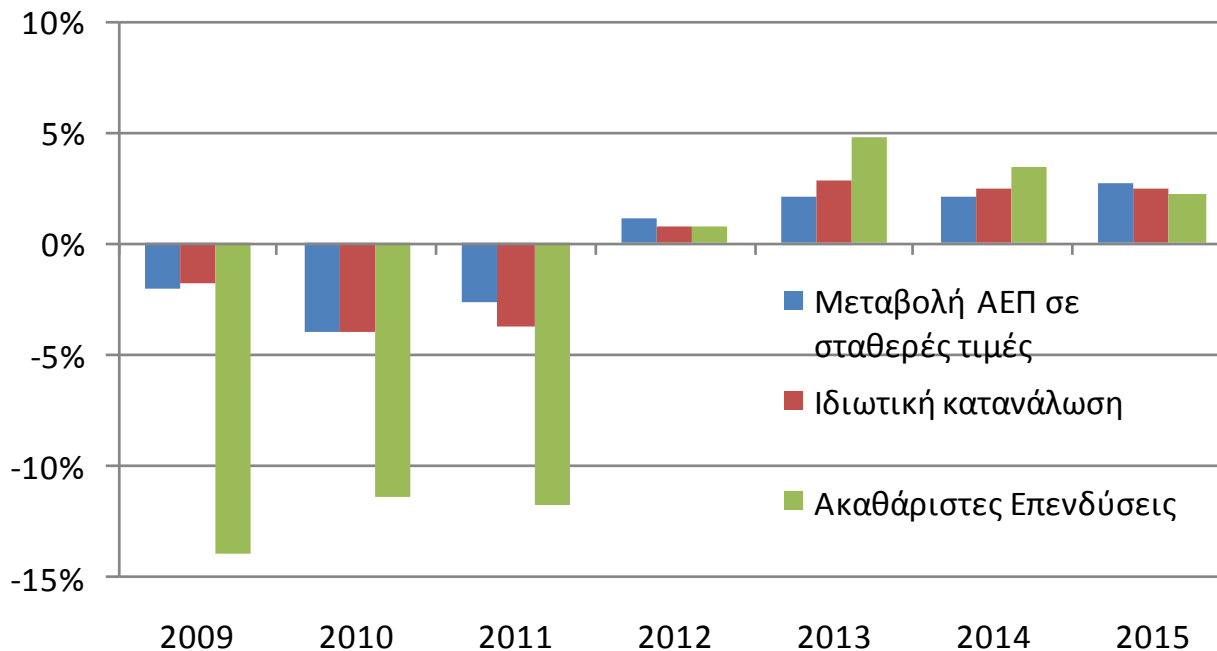
EBITDA Κλάδου Κινητών στην Ελλάδα σε σύγκριση με την Ευρώπη και τη δεύτερη χειρότερη ευρωπαϊκή αγορά (Ισπανία)

Οικονομική κρίση και κινητή τηλεφωνία: Προβλέψεις για την ελληνική οικονομία

Οι προοπτικές της ελληνικής οικονομίας για τα επόμενα έτη είναι ιδιαίτερα δυσμενείς με αρνητικές συνέπειες και στον κλάδο

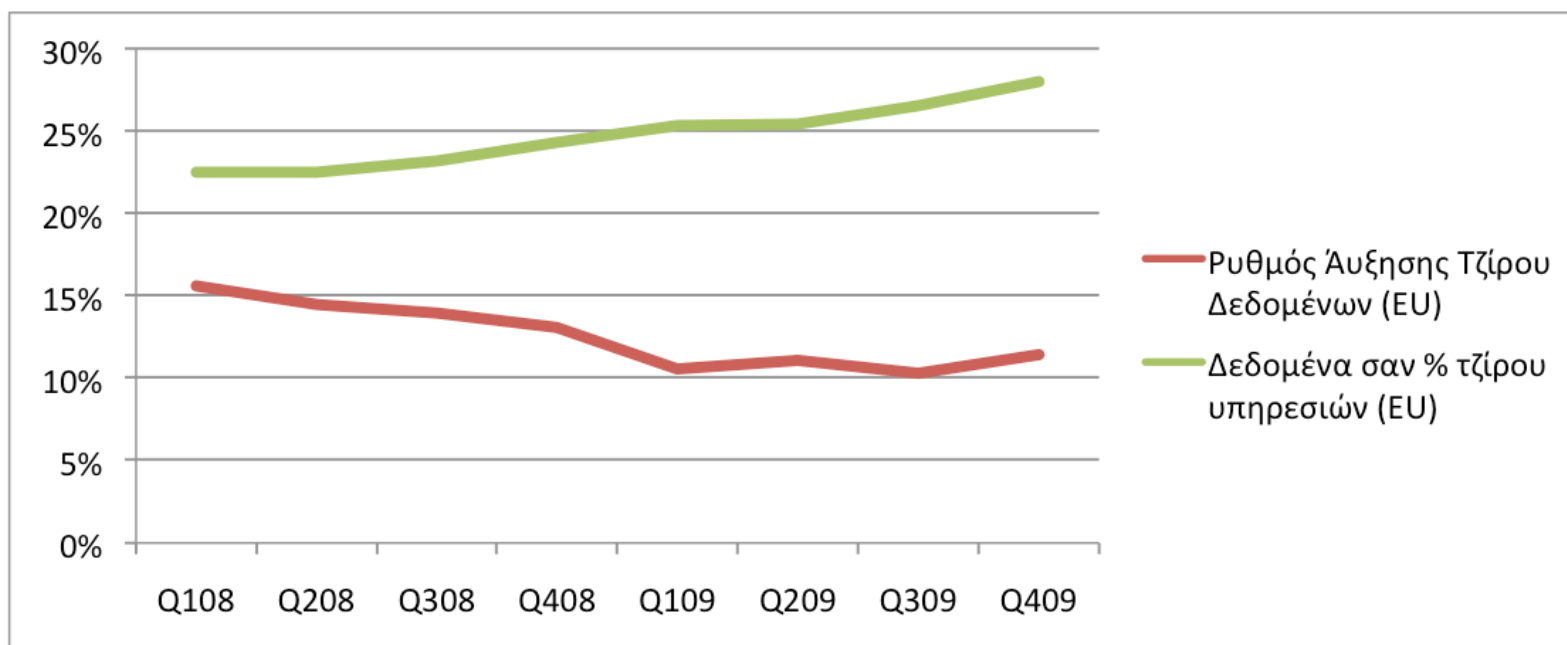
Προβλέψεις Δ.Ν.Τ. για την ελληνική οικονομία
(ετήσια μεταβολή)

- Οι επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά θα επιδιώξουν να περιορίσουν τα έξοδα, περιλαμβάνοντας και τις δαπάνες τους για κινητή τηλεφωνία.
- Ο κλάδος μπορεί να υποστηρίξει την ανάκαμψη με τις επενδύσεις που σχεδιάζει να πραγματοποιήσει (€1,8 δισ. τα επόμενα έτη), όταν στο σύνολο της οικονομίας οι επενδύσεις θα συρρικνωθούν σωρευτικά κατά 33% περίπου την τριετία 2009 – 2011.

Mobile Broadband

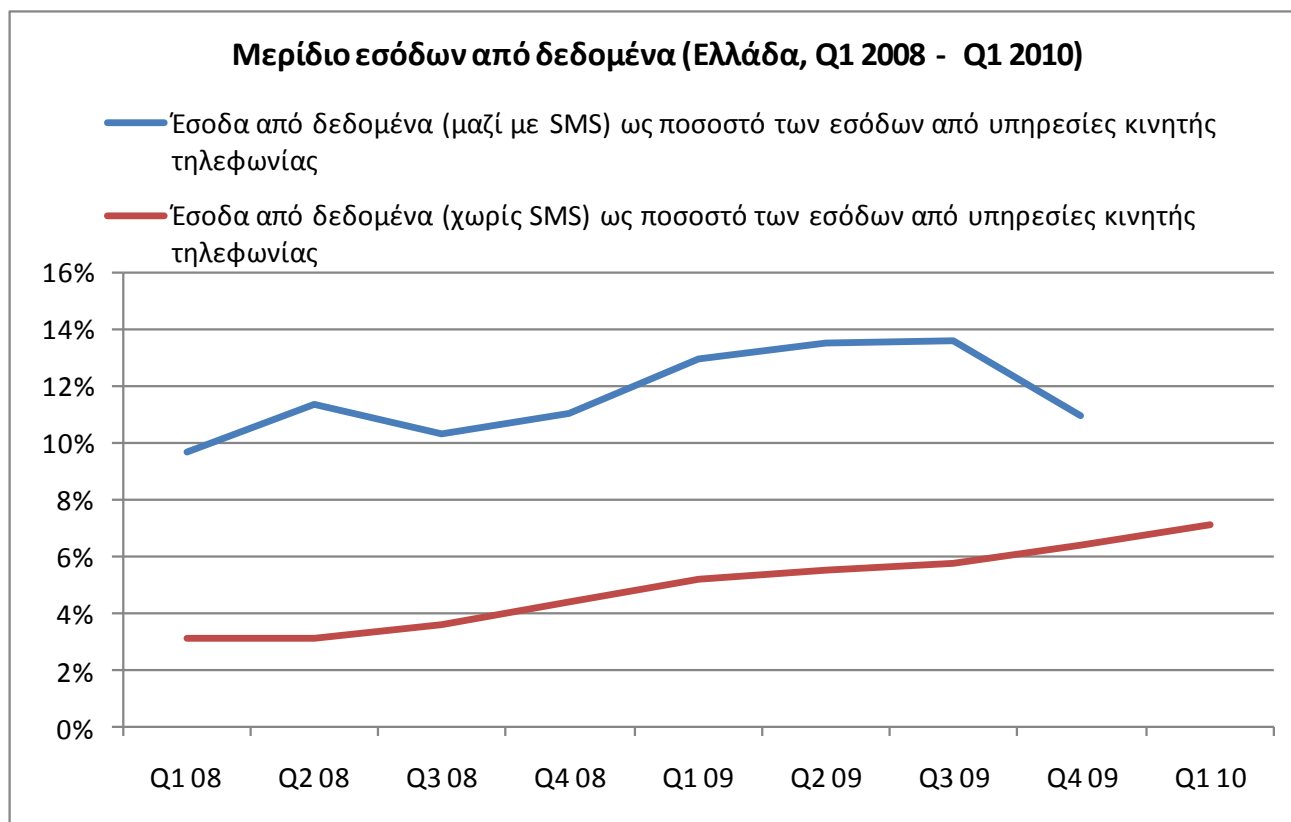
Στην Ευρώπη, ενώ οι υπηρεσίες φωνής παρουσιάζουν τάσεις μείωσης, η μεταφορά δεδομένων εμφανίζει πολύ πιο δυναμική πορεία.

Πηγή: Credit Suisse

Mobile Broadband

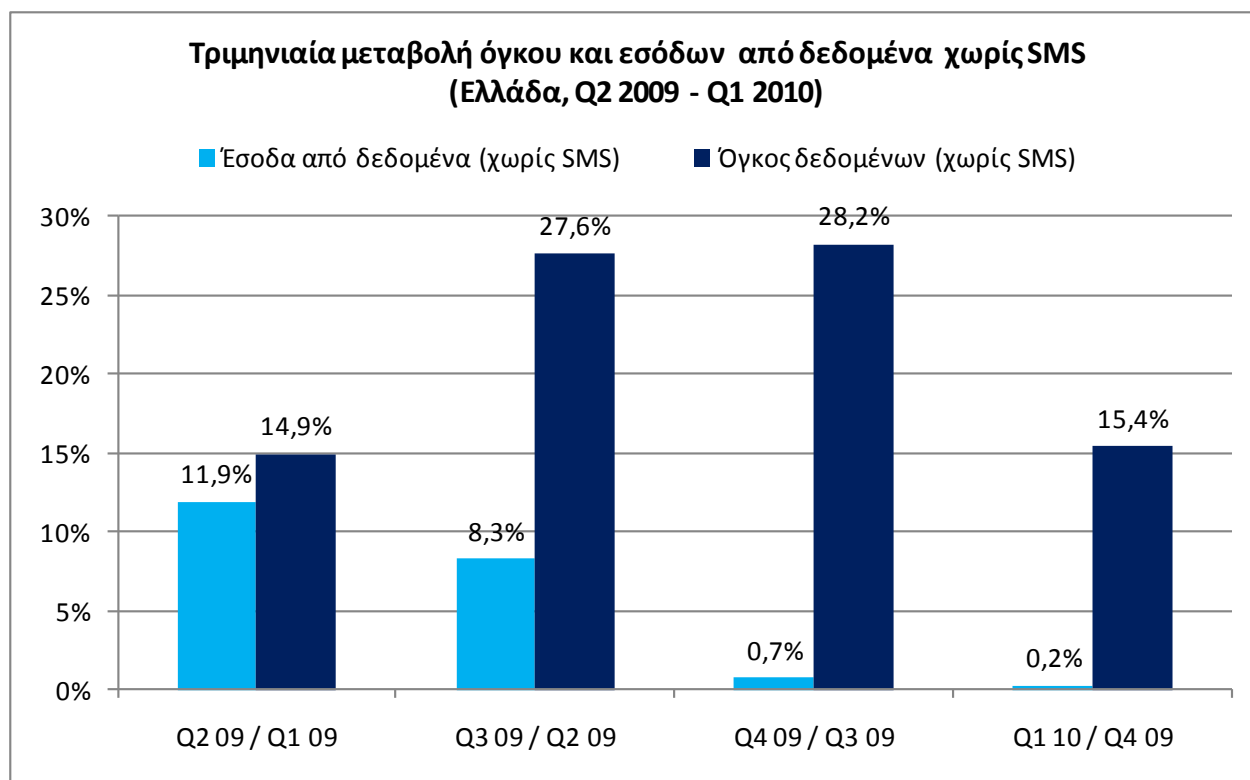
Στην Ελλάδα, το μερίδιο των εσόδων από δεδομένα είναι πολύ χαμηλότερο από την Ευρώπη

- Στην Ελλάδα το μερίδιο των εσόδων από δεδομένα είναι πολύ χαμηλότερο από την Ευρώπη και τα δύο τελευταία έτη κυμαίνεται μεταξύ 10% και 13,5%.
- Χωρίς τα SMS, το μερίδιο των εσόδων από δεδομένα ανήλθε σε 7,1% το πρώτο τρίμηνο του 2010

Πηγή: Merrill Lynch & Bank of America για το μερίδιο μαζί με τα SMS και στοιχεία των εταιρειών για το μερίδιο χωρίς τα SMS

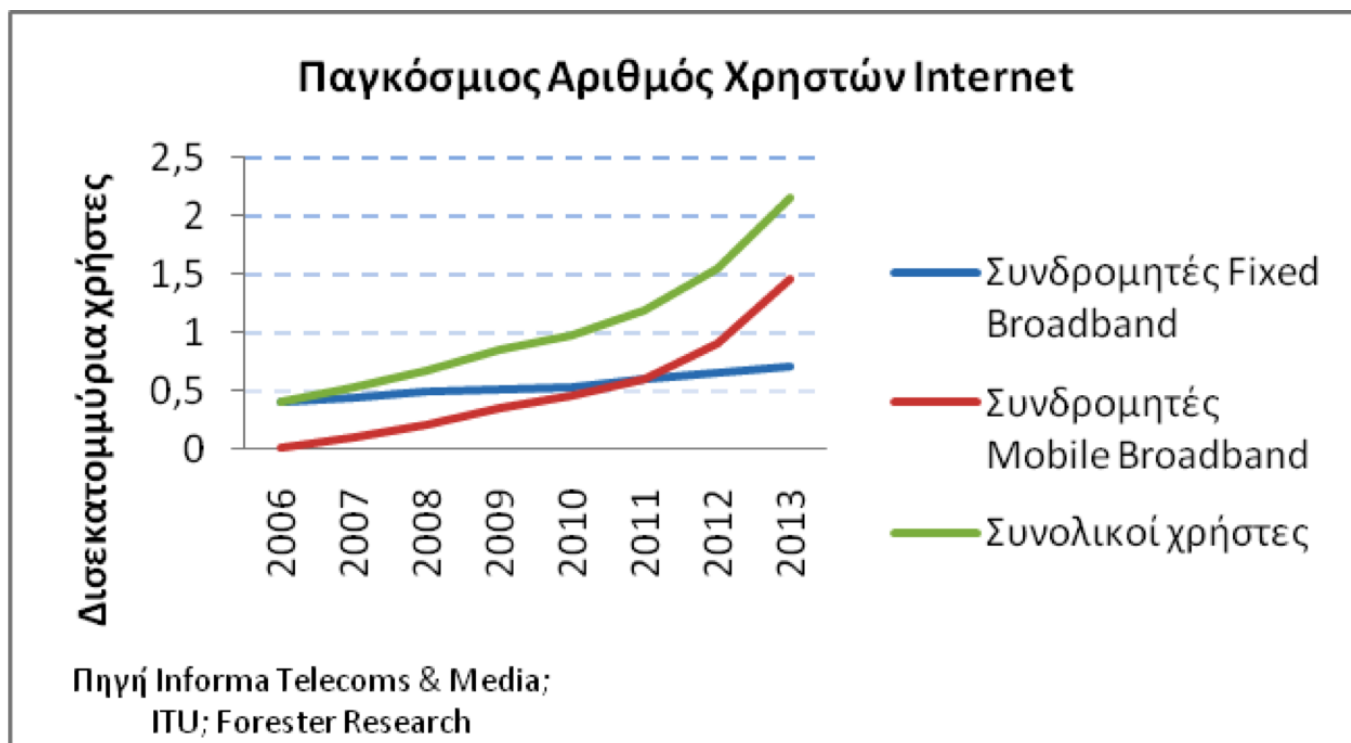
Η δυναμική πορεία των εσόδων από δεδομένα φαίνεται να φθίνει τα τελευταία τρίμηνα.

- Το 2009 η αύξηση των **εσόδων δεδομένων με τα SMS** ανήλθε σε **6,9%** ενώ στην Ε.Ε. ξεπερνάει το 20%. το τελευταίο τρίμηνο του 2009 τα έσοδα σημείωσαν πτώση κατά 14% έναντι του ίδιου τριμήνου του 2008.
- Τα **έσοδα από δεδομένα χωρίς SMS** αυξήθηκαν κατά **42,2%** το 2009. Ωστόσο, τα τελευταία δύο τρίμηνα, τα έσοδα έχουν ρυθμό μεταβολής κοντά στο 0%.

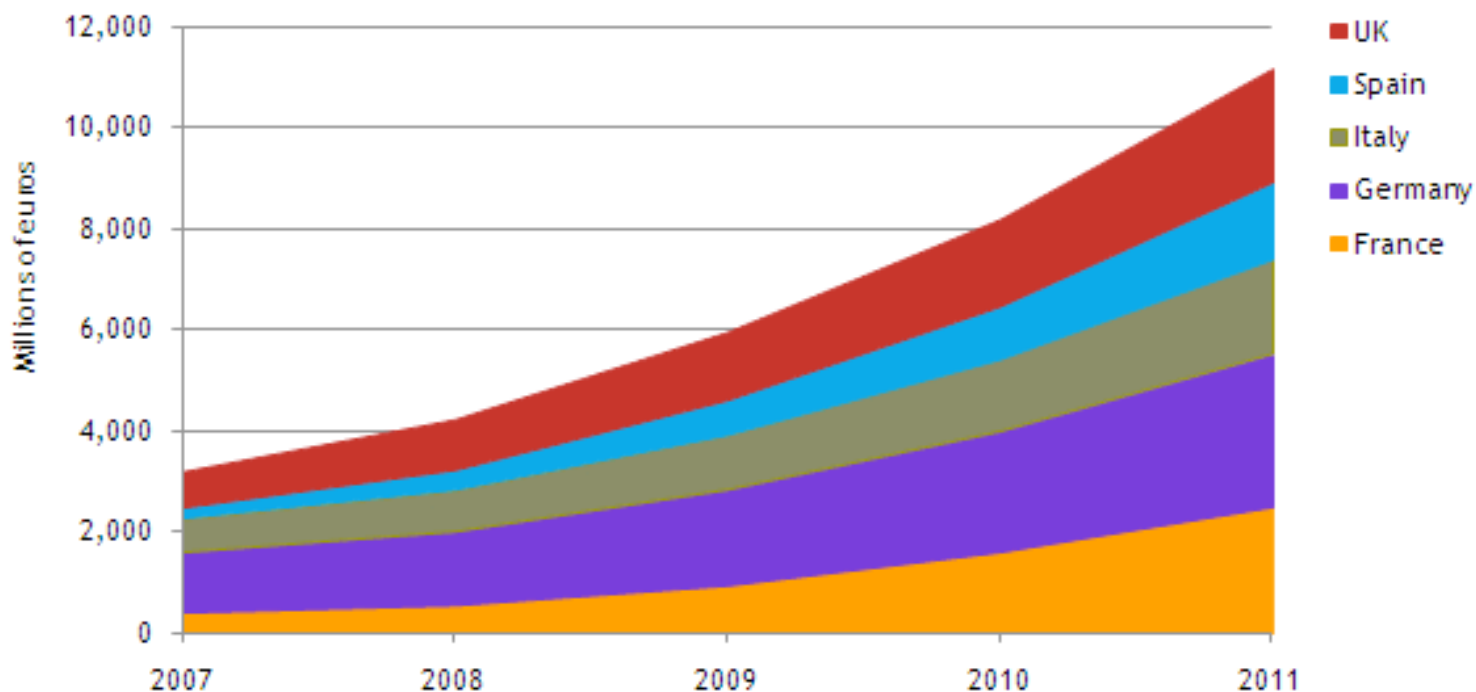
Mobile Broadband

Οι προβλέψεις δείχνουν παγκόσμια τάση αύξησης συνδρομητών Mobile Broadband

Mobile Broadband

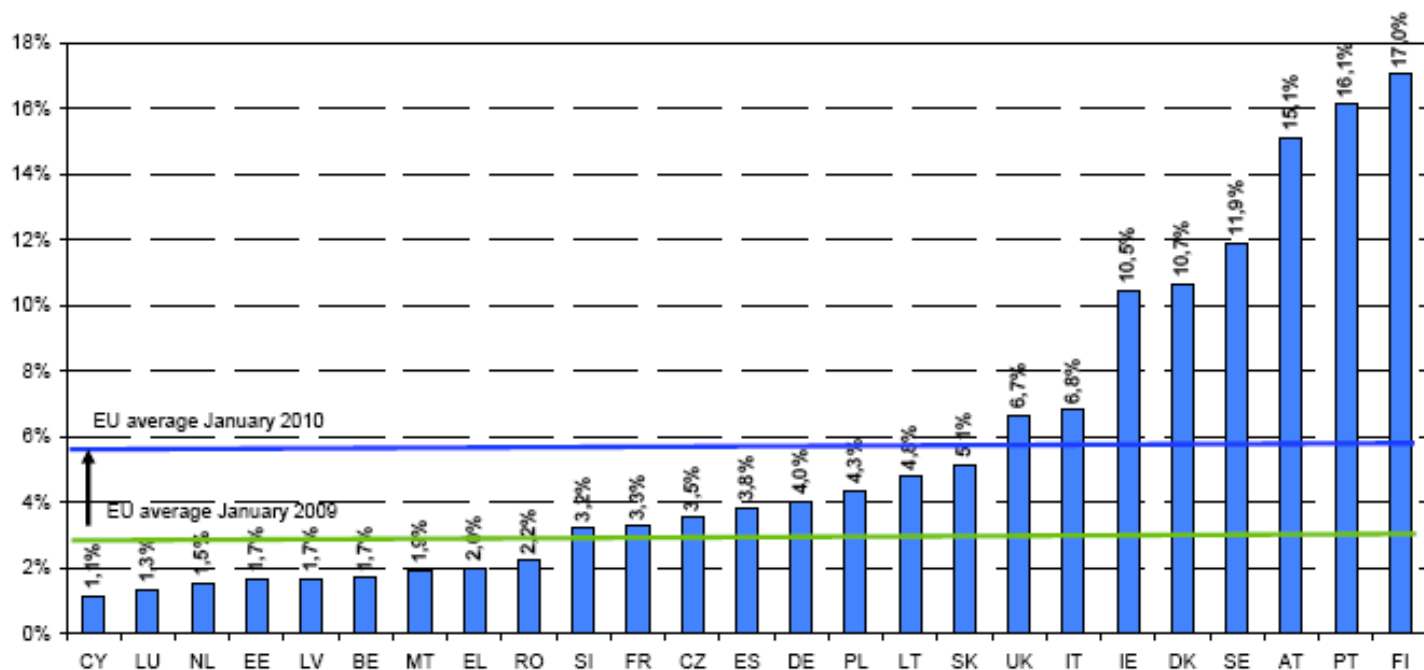
Στις 5 μεγαλύτερες χώρες της ΕΕ ο τζίρος από mobile broadband εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει τα €11 δισ. το 2011 από 6 δισ. το 2009

Mobile Broadband

Ο ευρωπαϊκός μέσος όρος διείσδυσης για κάρτες κινητής ευρυζωνικότητας είναι 5.2% του συνολικού πληθυσμού και αναπτύσσεται ταχύτατα (86%) έναντι του προηγούμενου έτους

Mobile broadband penetration rate - dedicated data service
cards/modems/keys only, January 2010

Η Ελλάδα εμφανίζει καθυστέρηση στην ανάπτυξη της κινητής ευρυζωνικότητας

- Το κινητό τηλέφωνο έχει τεράστιες δυνατότητες ως μέσο εξάλειψης του ψηφιακού χάσματος, ειδικά σε περιοχές που η ενσύρματη ευρυζωνική πρόσβαση δεν είναι διαθέσιμη.
- Στην Ελλάδα, η **διείσδυση για κάρτες κινητής ευρυζωνικότητας τον Ιανουάριο 2010 ανήλθε σε μόλις 2%, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 25% περίπου σε ένα έτος**. Τόσο, η διείσδυση όσο και ο ρυθμός αύξησης της υπολείπονται σημαντικά του ευρωπαϊκού μέσου όρου (5,2% και 86% αντίστοιχα).
- Βραχυπρόθεσμα, εκτιμάται ότι η πρόσβαση σε ευρυζωνικά δίκτυα από κάρτες 3G μπορεί να υποκαταστήσει την σταθερή πρόσβαση, ωστόσο μεσοπρόθεσμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί συμπληρωματικά ως προς τα δίκτυα οπτικών ινών νέας γενιάς (FTTx)

Mobile Broadband

Η μετεξέλιξη των δικτύων κινητών επικοινωνιών από την ομιλία στη μεταφορά δεδομένων δημιουργεί την ανάγκη για αύξηση της δυναμικότητας των δικτύων

- Εκτιμήσεις του κλάδου είναι ότι διεθνώς το 2015 η κυκλοφορία στα δίκτυα θα είναι 10πλάσια από το 2008
- Το 2015, τα δεδομένα θα αντιπροσωπεύουν το 95% του συνολικού όγκου κυκλοφορίας.

Πηγή: Analysis Mason – Western European Countries: Oct 2008

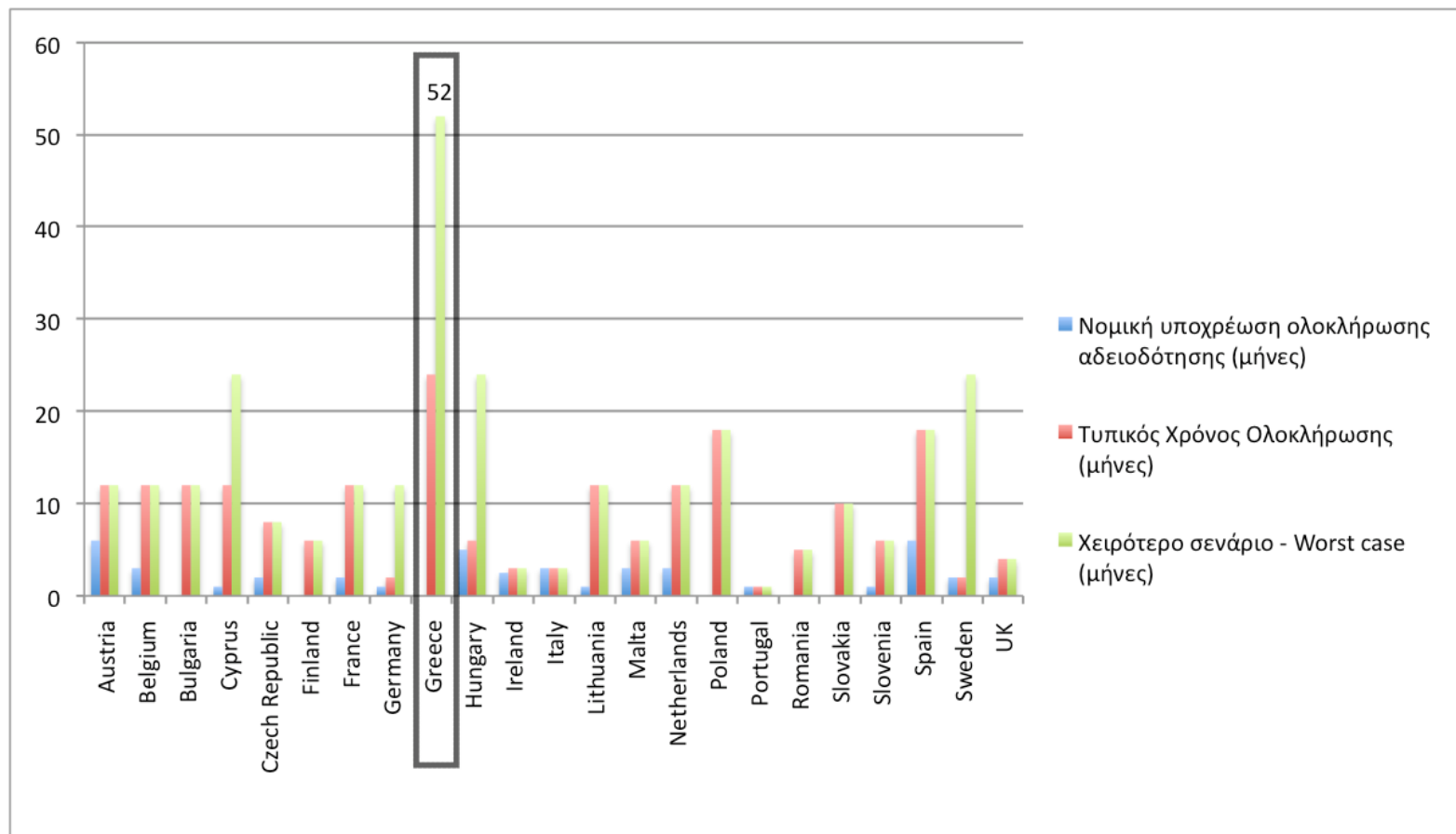
Προκλήσεις κλάδου: Διαδικασία αδειοδότησης σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας

Η Ελλάδα έχει το μεγαλύτερο αριθμό εμπλεκόμενων αρχών στην έγκριση σταθμών βάσης

	Αριθμός Αρχών που αδειοδοτούν	Εγκρίνουσες αρχές
Αυστρία	1	Δήμος
Βέλγιο	2	Ο.Τ.Α., Ρυθμ. αρχή
Κύπρος	2	Δήμος, ΥΠΕΧΩΔΕ
Τσεχία	1	Δήμος
Δανία	1	Δήμος
Φινλανδία	1	Δήμος
Γαλλία	1	Δήμος
Γερμανία	2	Δήμος, Ρυθμ. Αρχή
Ελλάδα	9	ΥΠΑ, ΕΕΑΕ, Περιφέρειες, ΕΕΤΤ, Αρχαιολογίες (3), Δασαρχεία, Πολεοδομίες
Ουγγαρία	1	Δήμος
Ιρλανδία	1	Ο.Τ.Α.
Ιταλία	2	Δήμος, Ο.Τ.Α.
Λιθουανία	2	Δήμος, Ρυθμ. Αρχή
Μάλτα	1	ΥΠΕΧΩΔΕ
Ολλανδία	1	Δήμος
Πολωνία	1	Ο.Τ.Α.
Πορτογαλία	1	Δήμος
Ρουμανία	1	Δήμος
Σλοβακία	4	Ο.Τ.Α., ΥΠΕΧΩΔΕ, Ρυθμ. Αρχή, Υπ. Υγείας
Σλοβενία	2	Δήμος, Υ. Εσωτερικών
Ισπανία	2	Δήμος, Υ. Βιομηχανίας
Σουηδία	1	Δήμος
Ελβετία	2	Ο.Τ.Α., Ομοσπ. Αρχή
Ηνωμ. Βασίλειο	1	Δήμος

Προκλήσεις κλάδου: Διαδικασία αδειοδότησης σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας

Η διαδικασία διαρκεί περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη χώρα της Ε.Ε. με τυπικό χρόνο ολοκλήρωσης τα 2 έτη και καθυστερήσεις που φτάνουν ακόμη και τους 52 μήνες.

Προκλήσεις κλάδου: Διαδικασία αδειοδότησης σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας

Δαιδαλώδες το σύστημα αδειοδότησης ΣΒ κινητής τηλεφωνίας στην Ελλάδα

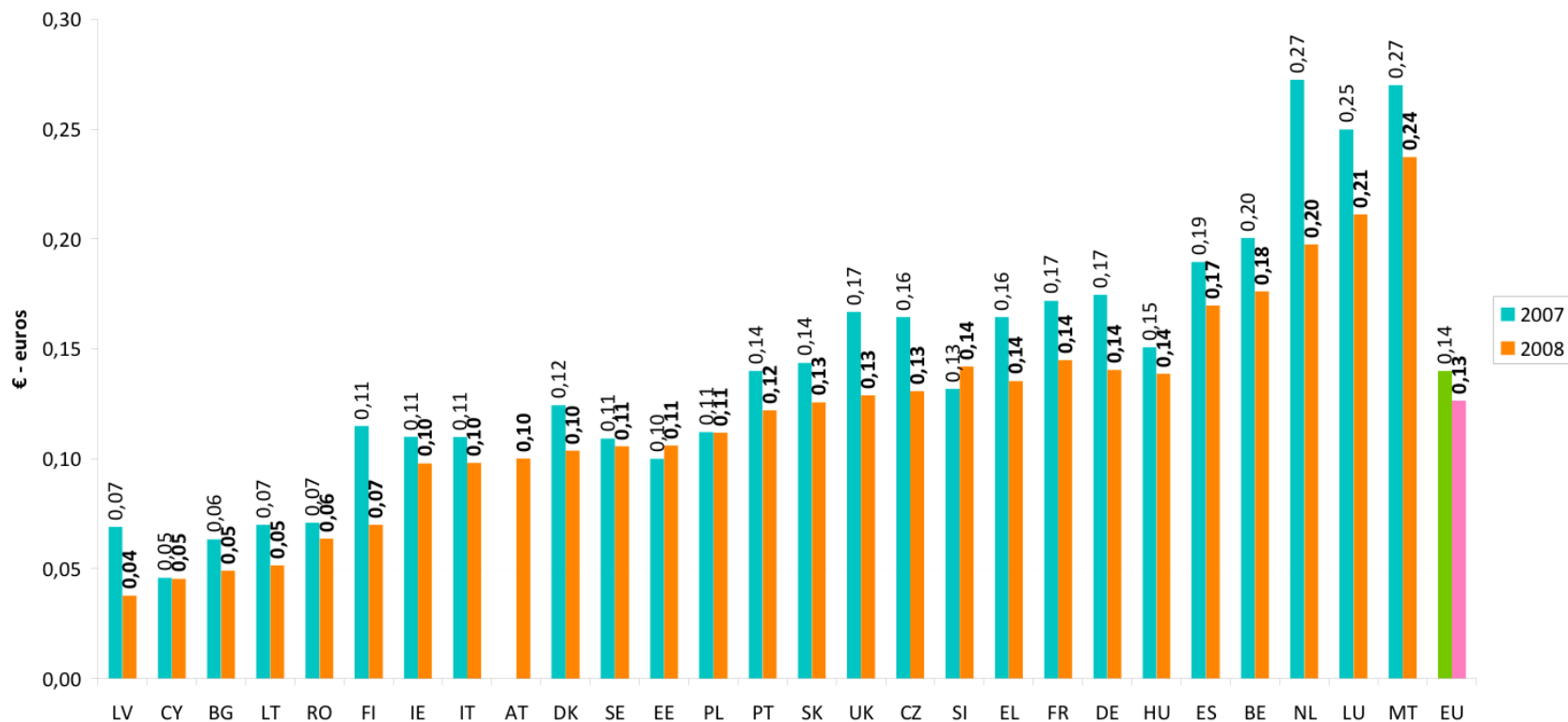
- Οι εταιρείες υλοποιούν σημαντικές επενδύσεις στην ανάπτυξη των δικτύων τους, η λειτουργία των οποίων είναι αβέβαιη λόγω της αδυναμίας έγκαιρης αδειοδότησης των ΣΒ:
 - **Γραφειοκρατία:** Απαιτείται **εμπλοκή 9 δημόσιων υπηρεσιών**, τη στιγμή που σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες η διαδικασία ολοκληρώνεται από 1-3 δημόσιους φορείς
 - **Χρονοβόρα διαδικασία:** **2 έτη** στην Ελλάδα έναντι **8 μηνών** στην ΕΕ κατά ΜΟ
 - **Διαχειριστική αδυναμία:** **Λιγότερο από 10%** του συνόλου των υφιστάμενων κεραιών έχει επανααδειοδοτηθεί (μετά την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου), τη στιγμή που όλες οι εταιρίες έχουν υποβάλει στις αρμόδιες αρχές τους απαιτούμενους φακέλους και οι κεραίες λειτουργούν βάσει των από ΕΕΑΕ εγκεκριμένων και επιβεβαιωμένων ορίων Η/Μ ακτινοβολίας*.
 - Αδυναμία της κυβέρνησης να προχωρήσει σε νομοθετικό έργο, λόγω συναρμοδιότητας πολλών Υπουργείων & φορέων
- Απαιτείται άμεση ενεργοποίηση των αρμόδιων φορέων για την πρακτική και ουσιαστική επίλυση του αδειοδοτικού προβλήματος. Η ανάγκη αλλαγών στο ισχύον καθεστώς αναγνωρίζεται από όλους τους εμπλεκόμενους

** Δελτίο Τύπου ΕΕΑΕ: Το 2009 πραγματοποιήθηκαν συνολικά 1.308 έλεγχοι, αριθμός ο οποίος υπερκαλύπτει τη θεσμοθετημένη υποχρέωση για πραγματοποίηση μετρήσεων. Σε καμία από αυτές τις μετρήσεις δε διαπιστώθηκε υπέρβαση των ορίων ασφαλούς έκθεσης του κοινού σε ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία.*

Προκλήσεις κλάδου: Κόστος κινητής τηλεφωνίας

Οι τιμές στην Ελλάδα έχουν προσεγγίσει το μέσο όρο των τιμών στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2008. Η πτωτική πορεία συνεχίζεται και το 2009 και 2010.

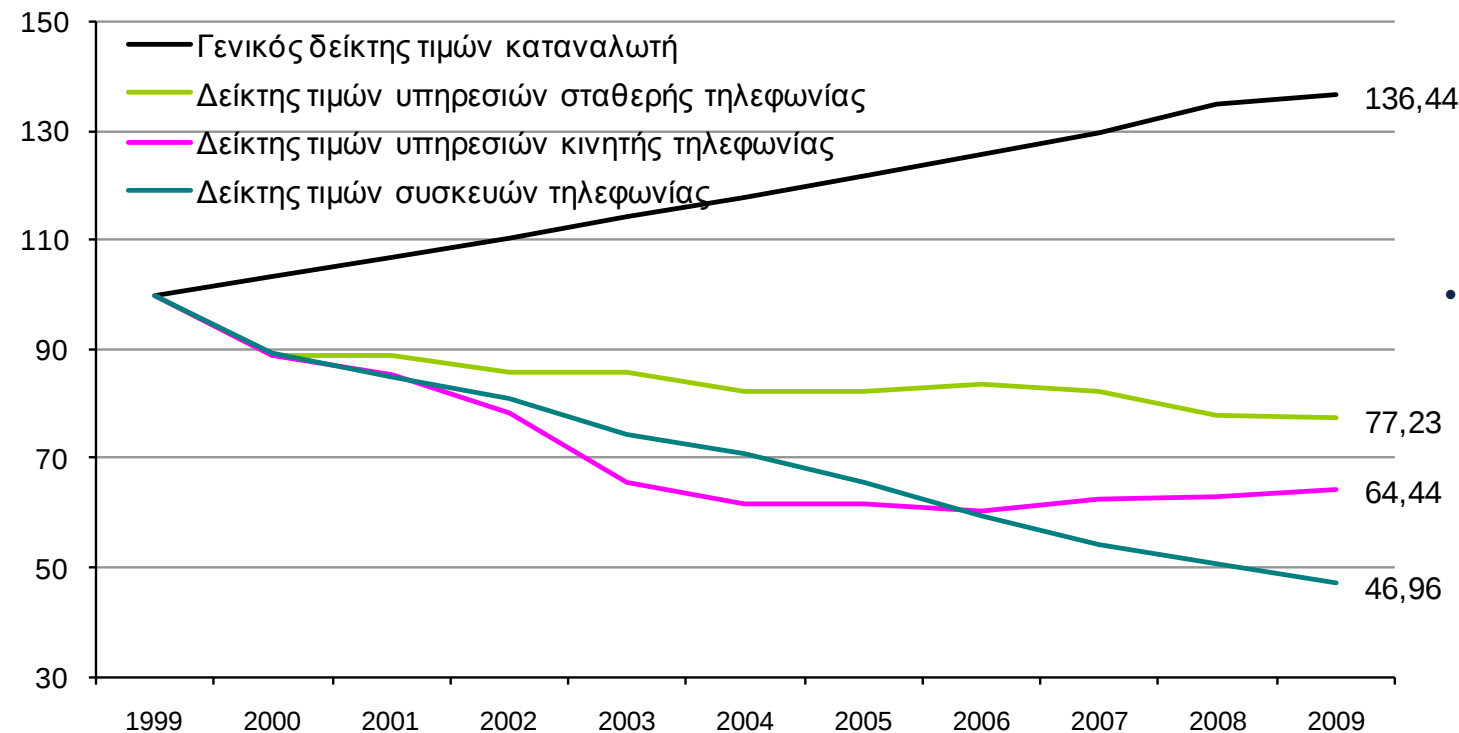
Mobile price per minute of voice communication, Full year

Προκλήσεις κλάδου: Κόστος κινητής τηλεφωνίας

Μεταξύ 1999 και 2009, ο συνολικός δείκτης τιμών υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας έχει μειωθεί κατά 35,5%

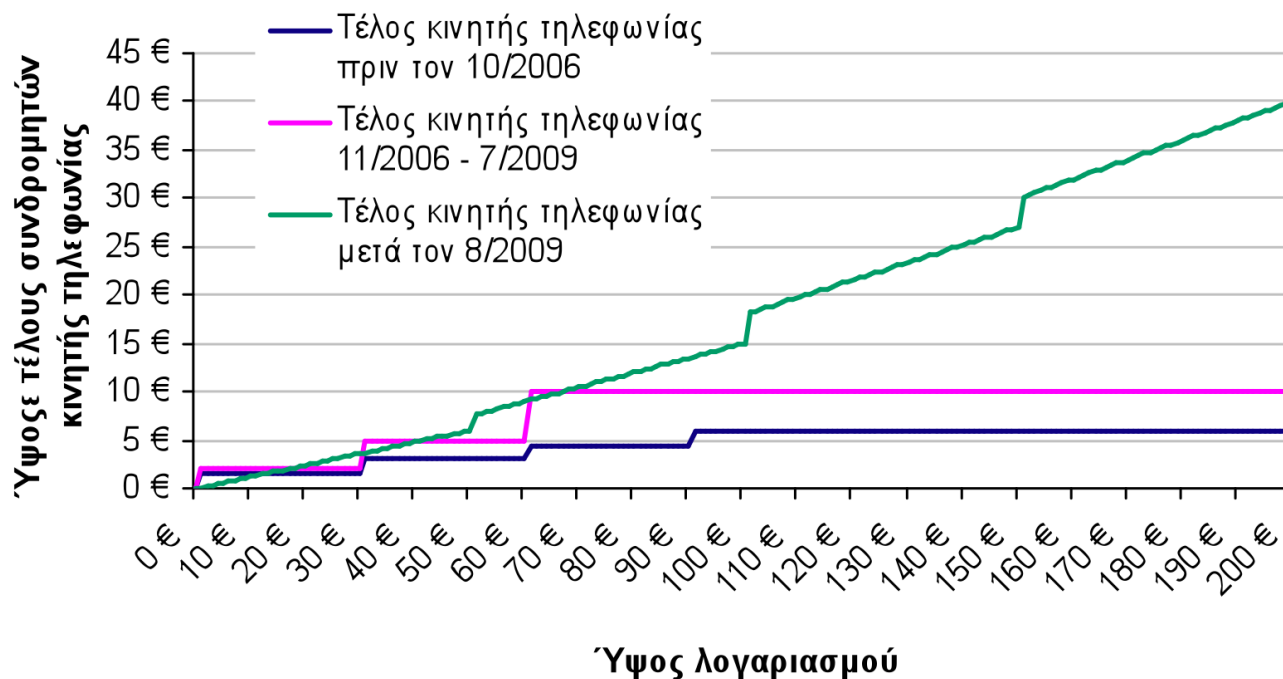
Εξέλιξη δεικτών τιμών κινητής τηλεφωνίας 1999 - 2009

- Οι υπηρεσίες και συσκευές κινητής τηλεφωνίας αποτελούν τον τομέα με τη μεγαλύτερη μείωση τιμών στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας.
- Τα τελευταία έτη όμως, οι σημαντικές αυξήσεις στη φορολογία έχουν αντισταθμίσει τις μειώσεις των τιμών από τις εταιρείες.

Προκλήσεις κλάδου: Κόστος κινητής τηλεφωνίας

Οι συνεχείς αυξήσεις του τέλους κινητής τηλεφωνίας επιβαρύνουν σημαντικά τους λογαριασμούς, αντισταθμίζοντας τις ωφέλειες από τις μειώσεις τιμών λόγω ανταγωνισμού

Προκλήσεις κλάδου: Κόστος κινητής τηλεφωνίας

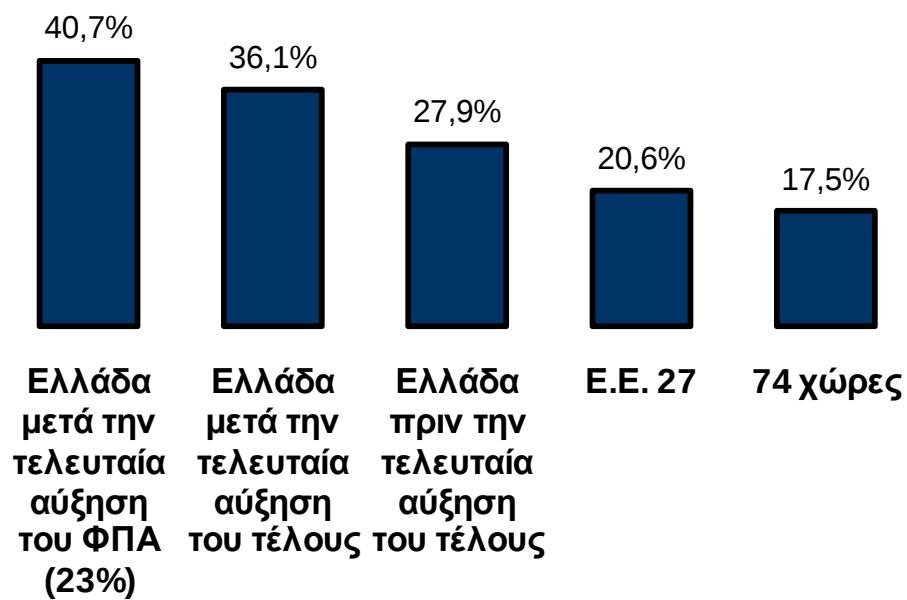
Με τις τελευταίες αυξήσεις στο τέλος κινητής τηλεφωνίας και τις προβλεπόμενες αυξήσεις στο ΦΠΑ, η φορολογική επιβάρυνση στους καταναλωτές αυξάνεται από 40% έως 100% σε κάποιες περιπτώσεις.

	Κόστος Χρήσης	Μετά την επιβολή νέου ΦΠΑ			Διαφορά Φορολογικής Επιβάρυνσης 08/2009 – 06/2010
		Ειδικό Τέλος	ΦΠΑ (23%)	Συνολική Φορολογική Επιβάρυνση	
Συμβόλαια	30.00	3,60 €	7.73 €	37.76%	40.22%
	60.00	9,00 €	15.87 €	41.45%	43.33%
	120.00	21,60 €	32.57 €	45.14%	56.09%
	250.00	50,00 €	69.00 €	47.60%	100.34%
Καρτοκινητά	10.00	1,20 €	2.58 €	37.76%	98.74%
	30.00	3,60 €	7.73 €	37.76%	98.74%

Προκλήσεις κλάδου: Κόστος κινητής τηλεφωνίας

Η Ελλάδα έχει σήμερα την υψηλότερη συνολική φορολόγηση υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας (ΦΠΑ+Ειδικό Τέλος) από όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Φορολογία χρήσης κινητών

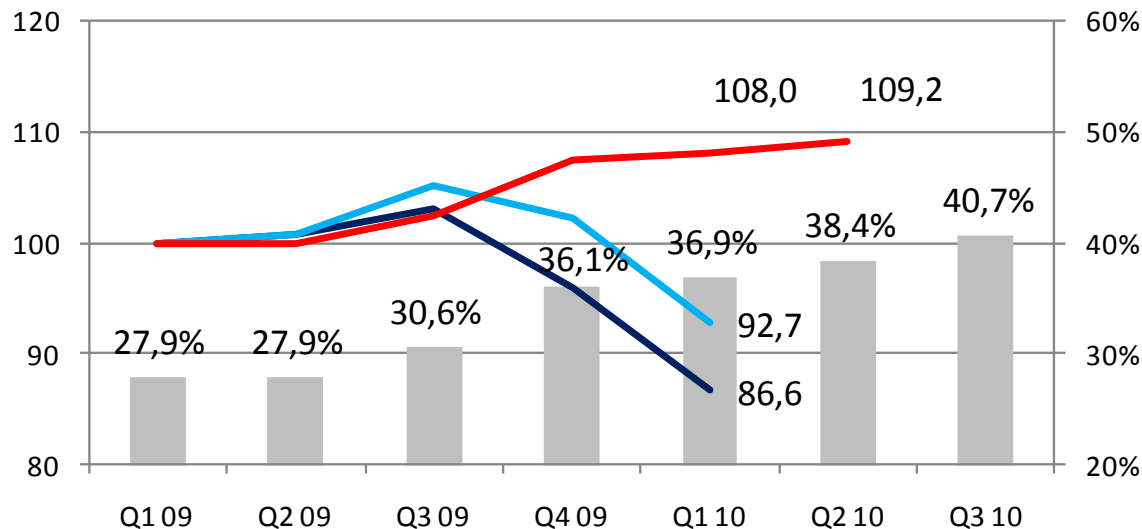
Πηγή: Επ'εξεργασία στοιχείων εταιρειών από ICAP για την Ελλάδα, Global Mobile Tax Review, GSM Deloitte για το εξωτερικό

Προκλήσεις κλάδου: Κόστος κινητής τηλεφωνίας

Η πορεία του δείκτη τιμών καταναλωτή δεν φαίνεται να απεικονίζει πάντα τις τάσεις στο σύνολο των παρεχόμενων πακέτων

Πορεία τιμών υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας (Q1 2009: 100)

- Μέσο ποσοστό έμμεσων φόρων (ΦΠΑ + τέλος)
- Σταθμισμένο έσοδο ανά λεπτό (Average Revenue per Minute)
- Σταθμισμένο έσοδο ανά λεπτό συν έμμεσοι φόροι
- Δείκτης τιμών καταναλωτή υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ για δείκτη τιμών καταναλωτή, Στοιχεία εταιρειών για σταθμισμένο έσοδο ανά λεπτό

- Η μέση αύξηση των τιμών λόγω της μεταβολής του τέλους εκτιμάται σε 6,4%. Μαζί με τις μεταβολές του ΦΠΑ, η **αύξηση των τιμών λόγω φόρων εκτιμάται σε 10%** από πέρσι
- Το τρίτο τρίμηνο 2009, παράλληλα με την αύξηση του τέλους κινητής τηλεφωνίας, αυξήθηκαν ελαφρά και οι τιμές προ φόρων.
- Τα επόμενα δύο τρίμηνα οι τιμές με βάση τα έσοδα ανά λεπτό φαίνεται να μειώνονται ενώ με βάση το δείκτη τιμών καταναλωτή να αυξάνονται. Η διαφορά δεν εξηγείται από τους φόρους
- Η ΕΛΣΤΑΤ χρησιμοποιεί τα βασικά πακέτα των εταιρειών για την τιμολογία

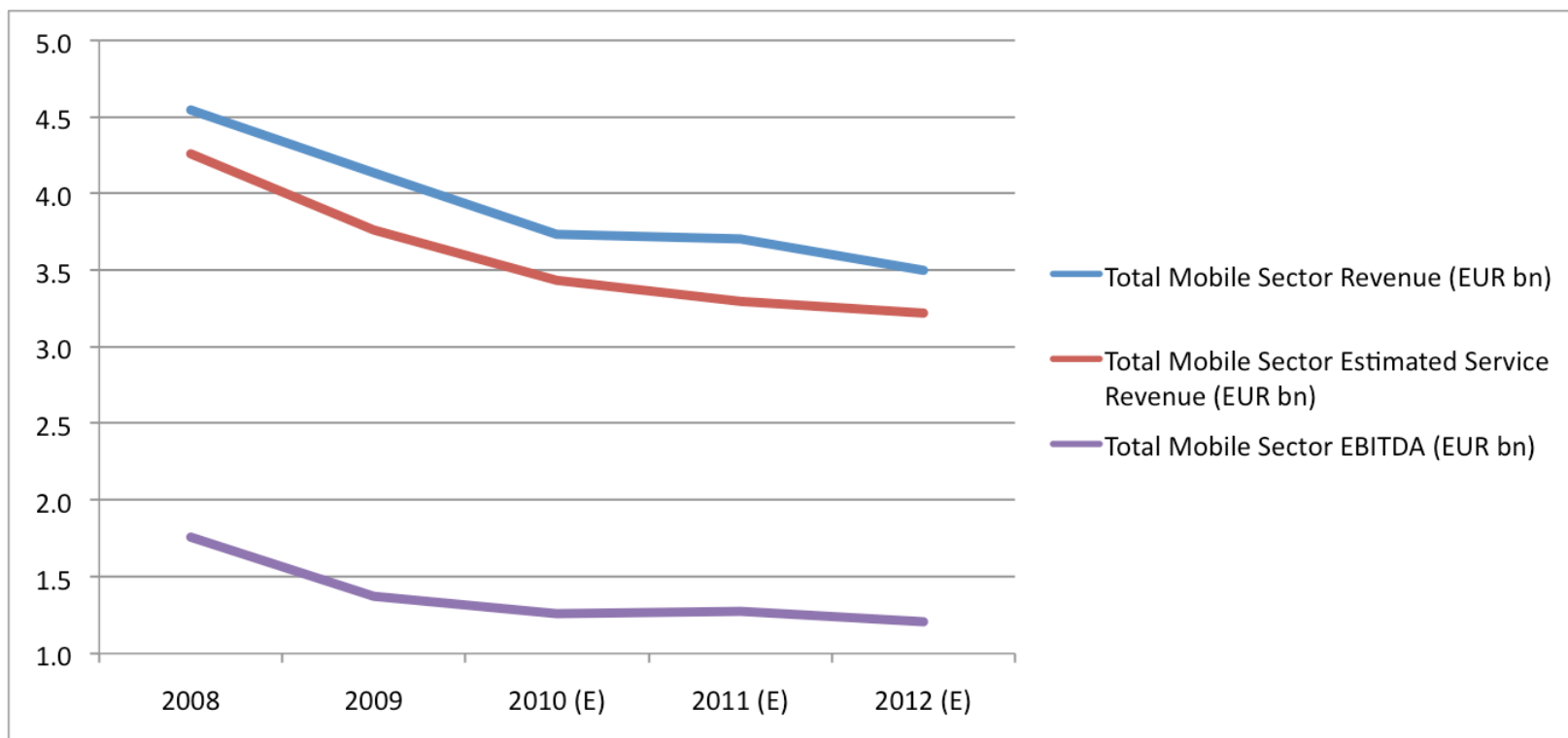
Προκλήσεις κλάδου: Κόστος κινητής τηλεφωνίας

Οι τρεις πάροχοι εκτιμάται ότι θα συνεισφέρουν πάνω από το 10% των δημόσιων εσόδων από την έκτακτη εισφορά σε επιχειρήσεις.

- Εκτός από την έμμεση φορολογία, η άμεση φορολογία των επιχειρήσεων επιβαρύνει τον κλάδο και το κόστος λειτουργίας του
- Η έκτακτη εισφορά στα κέρδη των επιχειρήσεων του κλάδου θα **αποφέρει το τρέχον έτος €80 εκ.** (με βάση τα αποτελέσματα του 2008) ενώ το επόμενο έτος με βάση εκτιμήσεις των εταιρειών αναμένεται να αποφέρει στα δημόσια ταμεία €64 εκ.
- Το Δ.Ν.Τ. εκτιμά ότι το σύνολο των εσόδων του δημοσίου από την έκτακτη εισφορά από όλες τις επιχειρήσεις της χώρας θα κυμανθεί τα έτη 2011 – 2013 σε €600 εκ ετησίως.

Προβλέψεις για τον κλάδο

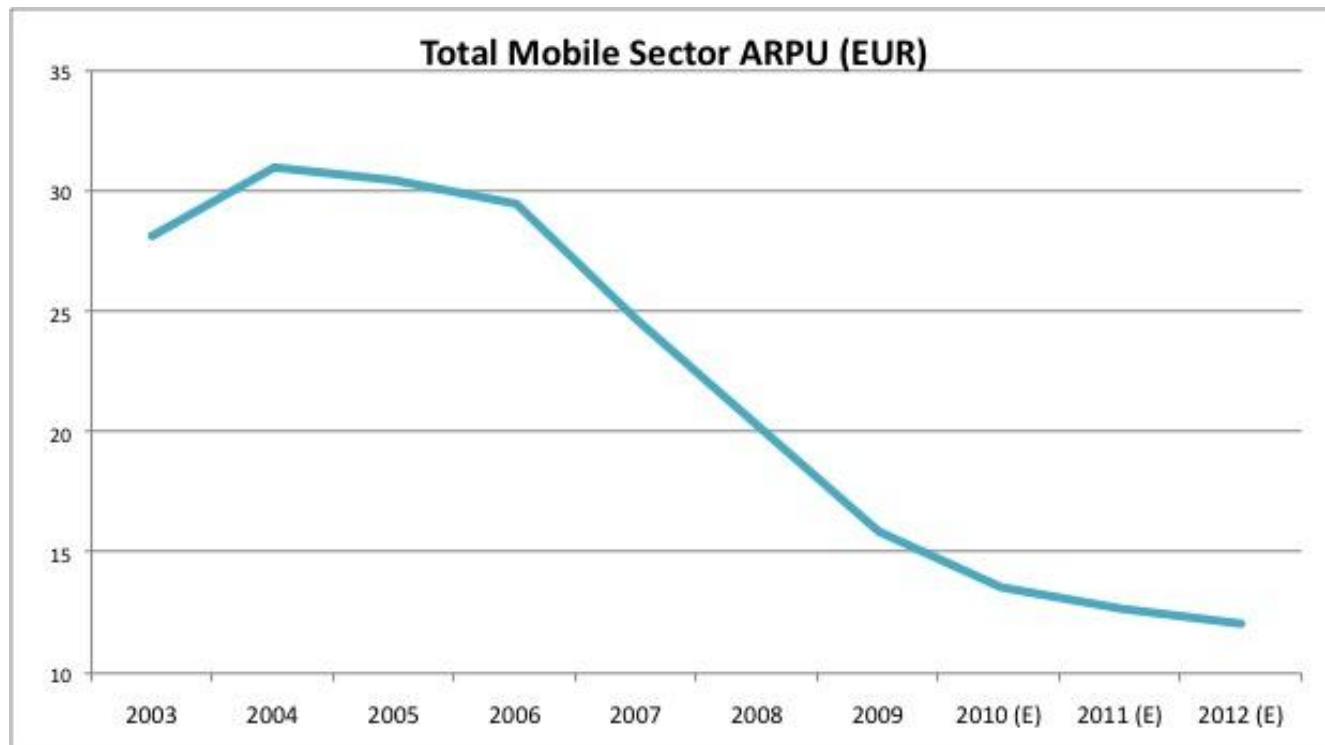
Με βάση εκτιμήσεις επενδυτικών οίκων, τα επόμενα έτη η πορεία του κλάδου θα είναι αρνητική

Πηγή: Bank of America & Merrill Lynch

Προβλέψεις για τον κλάδο

Τα μέσα έσοδα ανά πελάτη (ARPU) θα συνεχίσουν να μειώνονται και τα επόμενα έτη και το 2012 εκτιμάται ότι θα προσεγγίσουν τα €12,06 ανά μήνα

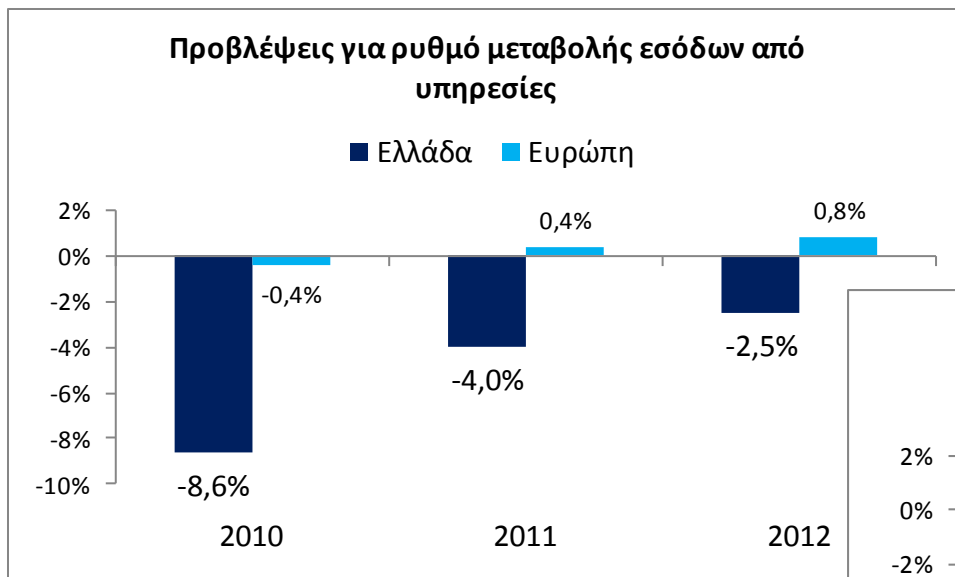

Πηγή: Bank of America & Merrill Lynch

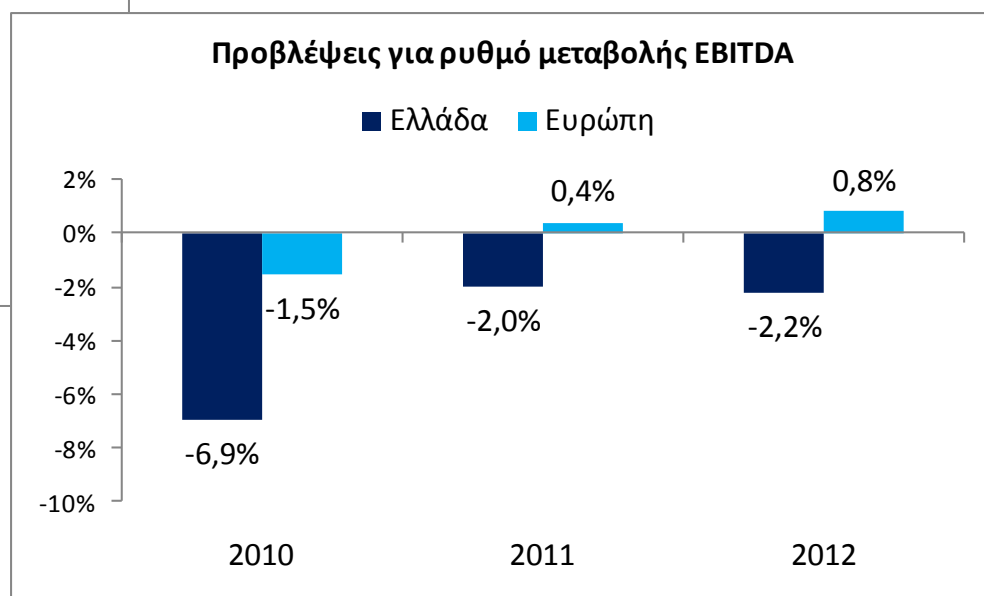
Προβλέψεις για τον κλάδο

Με βάση τις προβλέψεις της Bank of America & Merrill Lynch, τα βασικά μεγέθη του κλάδου θα εμφανίσουν χειρότερη πορεία από οποιαδήποτε άλλη χώρα της Ευρώπης.

Τα αρχικά στοιχεία για το 2010 είναι δυσμενέστερα των προβλέψεων.

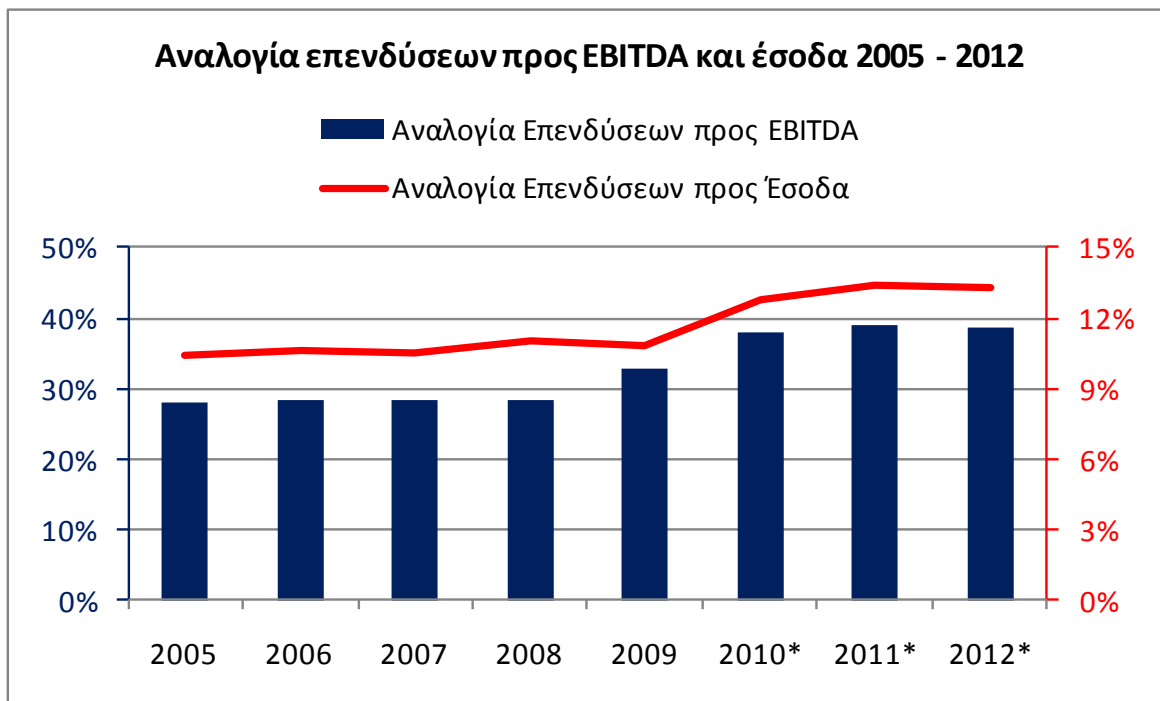

Πηγή: Bank of America & Merrill Lynch

Προβλέψεις για τον κλάδο

Η εκτίμηση επενδυτικών οίκων ότι οι επενδύσεις του κλάδου θα αυξηθούν τα επόμενα έτη δεν συμβαδίζει με τη μείωση των εσόδων και των κερδών που θα δυσχεράνει τη χρηματοδότηση τους.

Πηγή: Bank of America & Merrill Lynch,
επεξεργασία ICAP

- Οι επενδύσεις του κλάδου εκτιμάται ότι θα κυμανθούν στα €476 εκ. το 2010, σε €494 εκ. το 2011 και σε €467 εκ. το 2012 με βάση τις Bank of America & Merrill Lynch.
- Οι επενδύσεις θα ανέλθουν στο **13% των εσόδων και το 40% του EBITDA** των εταιρειών.
- Η ανάγκη για την αναβάθμιση και επέκταση των δικτύων δεν συμβαδίζει με τις δυνατότητες χρηματοδότησης των επενδύσεων, δεδομένης της πτωτικής πορείας των εσόδων και αποτελεσμάτων του κλάδου.

Συνεισφορά του κλάδου στην Εθνική Οικονομία σήμερα

Η Κινητή Τηλεφωνία συνεισφέρει κατά 0,6% του ΑΕΠ στις ανεπτυγμένες χώρες με κάθε 10 ποσοστιαίες μονάδες αύξησης της διείσδυσης (Παγκόσμια Τράπεζα, 2009)

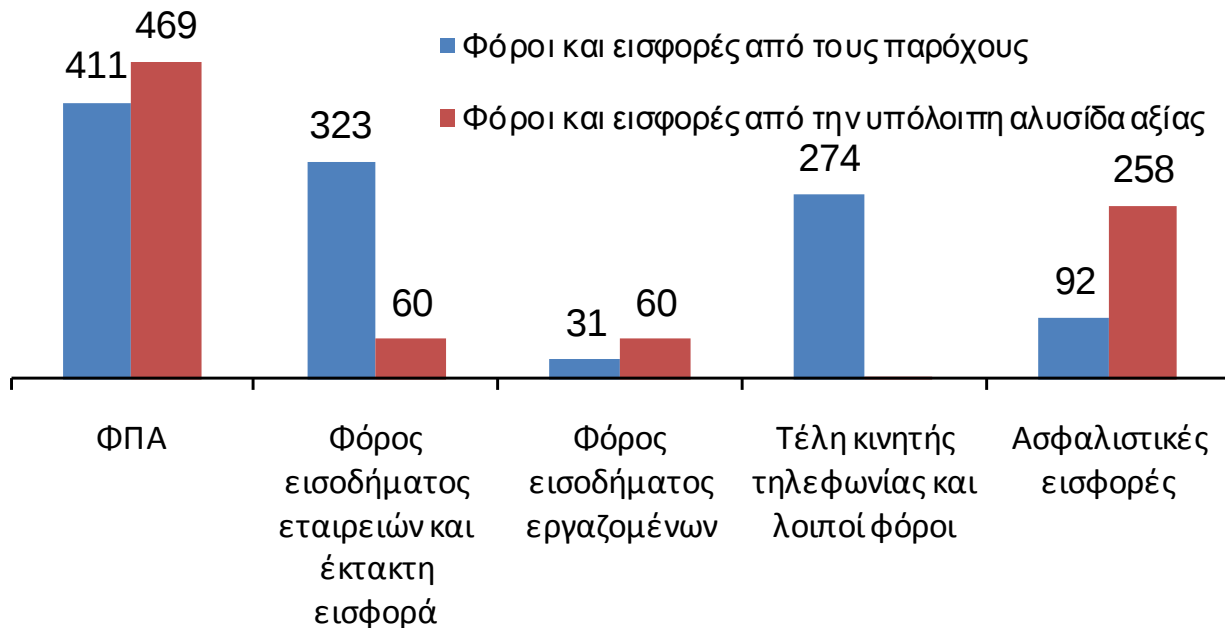
Στην Ελλάδα, ο κλάδος το 2009:

- αποτελούσε το **1,8% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ)**, μόνο από την πλευρά της προσφοράς.
- συνεισέφερε **2 δις € στα δημόσια έσοδα** (εκ των οποίων τα 1,65 δις είναι φορολογικά έσοδα και περίπου 350 εκ. αφορούν σε ασφαλιστικές εισφορές),
- έχει δημιουργήσει (άμεσα και έμμεσα) **80 χιλ. θέσεις εργασίας** με ακαθάριστο εισόδημα €2,5 δις,
- έχει συμβάλει ουσιαστικά στη **μείωση του πληθωρισμού** μέσω της συνολικής μείωσης τιμών των υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας κατά 35,5% μεταξύ 1999 και 2009.

Συνεισφορά του κλάδου στην Εθνική Οικονομία σήμερα

Τα δημόσια έσοδα που δημιούργησε ο κλάδος το 2009 (συνολικά €2 δισ.) είναι περισσότερα από την αξία των προβλεπόμενων από τα πρόσφατα μέτρα μειώσεων σε μισθούς και επιδόματα δημοσίων υπαλλήλων το 2010 και 2011 (€1,9 δισ.)

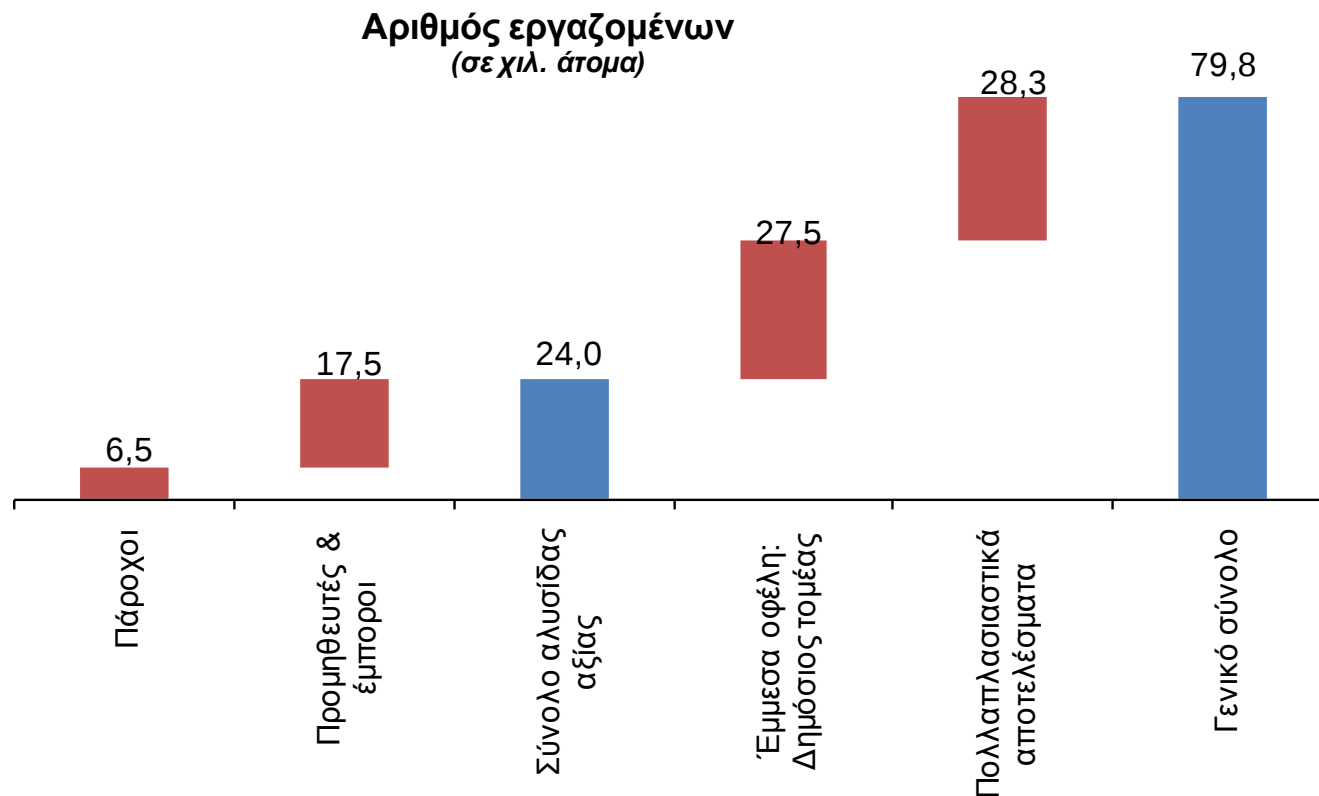
Ανάλυση δημόσιων εσόδων (ποσά σε εκ. €)

- Το σύνολο των δημόσιων εσόδων και ασφαλιστικών εισφορά από τους 3 παρόχους ανήλθε σε 1.148 εκ. ευρώ το 2009 έναντι 1.010 εκ. ευρώ το 2008.

Συνεισφορά του κλάδου στην Εθνική Οικονομία σήμερα

Οι 80 χιλ. θέσεις εργασίας που δημιουργεί ο κλάδος άμεσα και έμμεσα, έχουν ακαθάριστο εισόδημα €2,5 δις. και αντιστοιχούν στο 1,8% του συνόλου των απασχολούμενων στη χώρα μας

Συνεισφορά του κλάδου στην Εθνική Οικονομία σήμερα

Ο κλάδος έχει ουσιαστική συμβολή στην παραγωγικότητα των επιχειρήσεων

Η κινητή τηλεφωνία επιδρά στην παραγωγικότητα, λόγω των δυνατοτήτων που προσφέρει ως τεχνολογία για την επικοινωνία μεταξύ κινούμενων σημείων και την πρόσβαση σε πληροφορίες εκτός χώρου εργασίας:

- Ταχύτερη επικοινωνία με πελάτες, εργαζομένους, συνεργάτες και προμηθευτές
- Επικοινωνία εργαζομένων / επαγγελματιών σε κίνηση με πελάτες ή τα κεντρικά γραφεία
- Πρόσβαση εργαζομένων εκτός χώρου εργασίας σε πληροφορίες
- Περιορισμός αντιπαραγωγικών μετακινήσεων
- Παραγωγική χρήση του χρόνου μετακινήσεων
- Καλύτερος συντονισμός χρόνου συναντήσεων
- Αύξηση του ανταγωνισμού γενικότερα στο χώρο των επικοινωνιών (σταθερή τηλεφωνία, διαδίκτυο) με αποτέλεσμα τη μείωση τιμών, τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την ανάπτυξη καινοτομιών

Σενάρια για την συνεισφορά του κλάδου στο μέλλον

Η πορεία του κλάδου και η εξέλιξη του εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό και από το ρυθμιστικό και φορολογικό περιβάλλον

Σημερινές τάσεις :

2 σενάρια για το μέλλον :

- Τη διετία 2008 – 2009 τα έσοδα από συμβατικές υπηρεσίες κινητών επικοινωνιών κινήθηκαν κατά 8% χαμηλότερα από το σύνολο της οικονομίας της χώρας σε ετήσια βάση, ενώ στην Ευρώπη ο ρυθμός μεταβολής ήταν 4,2% χαμηλότερος από την οικονομία.
- Η διείσδυση του mobile broadband στην Ελλάδα είναι μόλις 2% με ρυθμό ανάπτυξης 25% ενώ η διείσδυση του mobile broadband στην ΕΕ είναι μόλις 5,2% με ρυθμό ανάπτυξης 86%
- Με βάση την 15^η έκθεση της ΕΕ για τις τηλεπικοινωνίες, η καθυστέρηση στη χώρα μας μπορεί να οφείλεται στις δυσκολίες αδειοδότησης και δικαιωμάτων χρήσης
- Επιπρόσθετα, το τέλος κινητής τηλεφωνίας επιβαρύνει τον κλάδο συνολικά δημιουργώντας αντικίνητρο στην ανάπτυξη του.

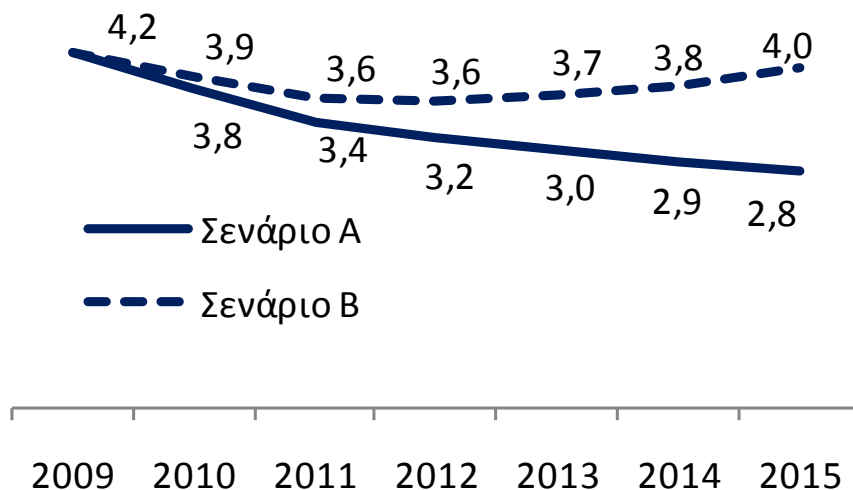
Σενάριο Α: Το ρυθμιστικό και φορολογικό περιβάλλον δεν αλλάζει και τα έσοδα από υπηρεσίες φωνής και η διείσδυση mobile broadband αναπτύσσονται με τον ίδιο ρυθμό όπως και σήμερα

Σενάριο Β: Το κράτος περιορίζει τη φορολογική επιβάρυνση του κλάδου και διευκολύνει την ανάπτυξη των δικτύων με αποτέλεσμα τα έσοδα από συμβατικές υπηρεσίες και η διείσδυση υπηρεσιών mobile broadband να αναπτυχθούν με τον ευρωπαϊκό ρυθμό

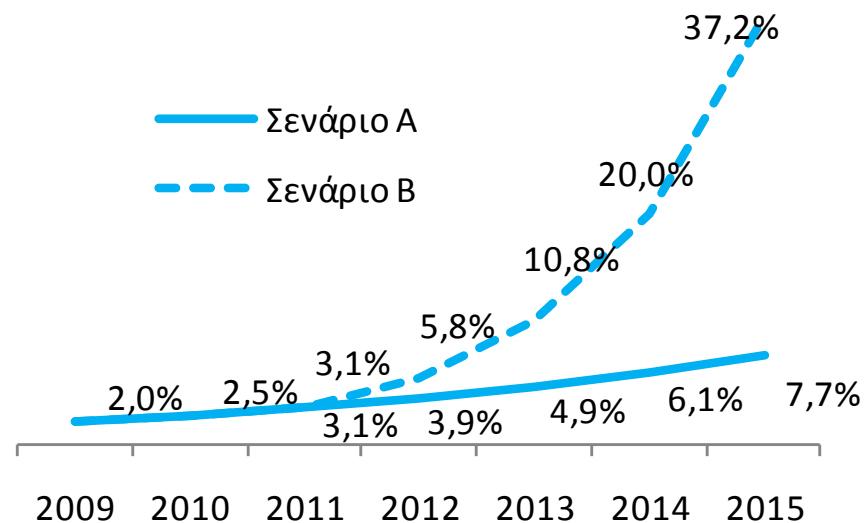
Σενάρια για την συνεισφορά του κλάδου στο μέλλον

Στο τέλος της 5ετίας, τα δύο σενάρια μπορούν να διαφοροποιήσουν τελείως την εικόνα στα έσοδα του κλάδου αλλά και στην ανάπτυξη του mobile broadband

Κύκλος εργασιών από υπηρεσίες κινητών επικοινωνιών (σε εκ. ευρώ)

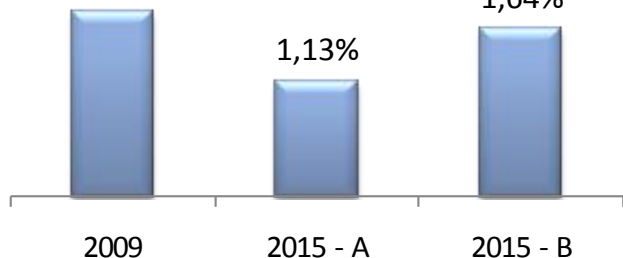
Διείσδυση mobile broadband

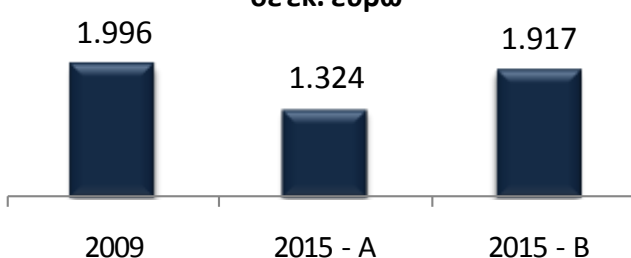
Σενάρια για την συνεισφορά του κλάδου στο μέλλον

Με βάση τη Παγκόσμια Τράπεζα (Qiang 2009), κάθε 10% αύξηση στη διείσδυση ευρυζωνικών δικτύων αυξάνει το ΑΕΠ στις ανεπτυγμένες χώρες κατά 1,21%

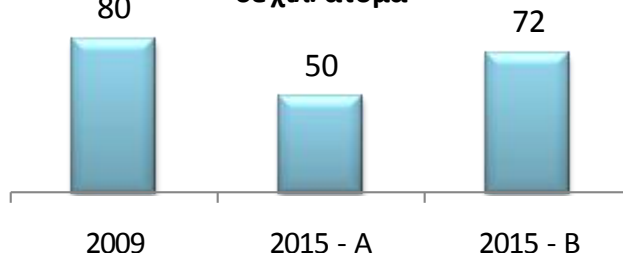
Συνεισφορά κλάδου στο ΑΕΠ από την
1,81% πλευρά της προσφοράς 1,64%

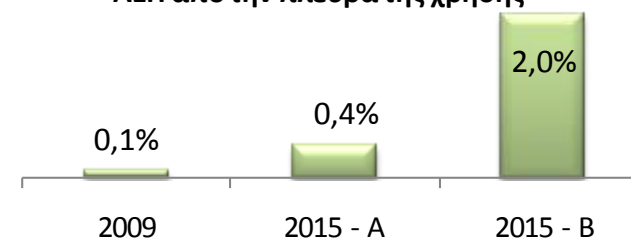
Συνεισφορά κλάδου στα δημόσια έσοδα
σε εκ. ευρώ

Συνεισφορά κλάδου στην απασχόληση
σε χιλ. άτομα

Συνεισφορά του mobile broadband στο
ΑΕΠ από την πλευρά της χρήσης

Διαφορές σεναρίων:

- 0,5% ΑΕΠ κλάδου (€1,2 δισ.)
- 22 χιλ. εργαζόμενοι
- €600 εκ. δημόσια έσοδα
- 1,6% του ΑΕΠ από τη χρήση mobile broadband*

**Για τον υπολογισμό της αύξησης του ΑΕΠ από τη χρήση, υπολογίζεται μόνο το 50% των ωφελειών που προβλέπει η Παγκόσμια Τράπεζα καθώς ένα μέρος του mobile broadband αντικαθιστά ή συμπληρώνει σταθερές ευρυζωνικές συνδέσεις*

Η αύξηση του ΑΕΠ από το σενάριο B (0,5% από την προσφορά και 1,6% από τη χρήση) είναι κατά πολύ μεγαλύτερη από τη συνολική ανάπτυξη της χώρας μεταξύ 2010 και 2015 (1,2%) με βάση τις προβλέψεις του Δ.Ν.Τ.

Προτάσεις πολιτικής

Ανάδειξη της κινητής τηλεφωνίας σε άξονα στρατηγικής ανάπτυξης της οικονομίας

- Περιορισμός της γραφειοκρατίας & δημιουργία ενός περιβάλλοντος που θα ευνοεί τις επενδύσεις στην ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και δικτύων (3G, LTE)
 - Εξορθολογισμός του θεσμικού πλαισίου για την αδειοδότηση ΣΒ και την ανάπτυξη των δικτύων
 - Διαμόρφωση πολιτικής βάσει των επιστημονικών δεδομένων
 - Εποικοδομητική ενημέρωση του κοινού για το θέμα (καταπολέμηση της τεχνοφοβίας)
 - Άμεση θέσπιση του Παρατηρητηρίου Ηλεκτρομαγνητικής Ακτινοβολίας ως μέτρο ουσιαστικής διαφάνειας, ενημέρωσης και ελέγχου – μια πρωτοβουλία που ο Κλάδος προτίθεται να στηρίξει
 - Άμεση ενίσχυση του συντονιστικού ρόλου της ΕΕΤΤ και καθιέρωσή της ως κεντρική αρχή για την παρακολούθηση όλης της διαδικασίας αδειοδότησης
- Περιορισμός του φορολογικού χάσματος που χωρίζει την Ελλάδα από την υπόλοιπη ΕΕ
- Ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με έμφαση σε ασύρματες τεχνολογίες και κινητές επικοινωνίες
- Εναρμόνιση της χώρας με τις Ευρωπαϊκές πολιτικές και προτεραιότητες

Κινητή Τηλεφωνία: Ασφαλές εργαλείο για την προώθηση των πρωτοβουλιών της κυβέρνησης που αφορούν στον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης και την αναβάθμιση της σχέσης της δημόσιας διοίκησης με τον πολίτη